

gölge

ALİBEYKÖY ANADOLU LİSESİ YARATICI YAZARLIK ATÖLYESİ

3. sayı, Mayıs, 2019

*Tuğba Işıkoğlu Cihan Şimşek Meltem Demir Ecem Yaren Bahtiyar Şehriban Çiftçi
Burak Ethem Toprak Mihriban Avcı Mina Nur Kazdal İrem Fatma Sedef
Songül Nur Bozkurt Edanur Yurt Gülben Boran Beyza Uluocak Zehra Bingöl
Cihan Söğüt Ayşegül Betül Acar Ulaş Cengiz Kumanlı Fatmanur Aktaş
Özlem Yüzügüler Semanur Karabacak Erdem Eriz Zehra İlhan Emirhan Durmuş
Ezgi İlkem Yılmaz Nehir Gülay Selin Asya Arslan Zehra Sakarya Şilan Toptaş
Salih Ekiz Ceren Ergin Ecem Küçükdere Zerda Yılmaz*

gölge yazı atölyesi 2019

İçindekiler

12-g Mihriban Avşar, Şiir, <i>Gökkuşağı Gibi</i>	s.2
12-j Tuğba Işıkoğlu, Öykü, <i>Sekiz Adım</i>	s.3
12-G Cihan Şimşek, Öykü, <i>Karanfiller</i>	s.5
11-H Meltem Demir, Eleştiri, <i>Gogol'un Paltosu</i>	s.8
12-G Ecem Yaren Bahtiyar, Öykü, <i>İyi Bir Kukla</i>	s.9
12-J Tuğba Işıkoğlu,Şiir, <i>Raflar</i>	s.10
12-G Şehriban Çiftçi, Öykü, <i>Süt</i>	s.11
12-G Burak Ethem Toprak, Deneme, <i>Avuntu</i>	s.14
11-H Mina Nur Kazdal, Eleştiri, <i>Kürk Mantolu Madonna</i>	s.15
11-H Songül Nur Bozkurt, Öykü, <i>Kondüktör</i>	s.16
12-G Beyza Uluocak, Öykü, <i>Yaşa</i>	s.17
11-J İrem Fatma Sedef, Sohbet, <i>Aşka Adım Adım</i>	s.18
12-I Gülben Boran, Öykü, <i>Korku</i>	s.19
11-H Edanur Yurt, Eleştiri, <i>Korkuyu Beklerken "Beyaz Mantolu Adam"</i>	s.21
9-G Zehra Bingöl,Öykü, <i>2019</i>	s.22
11-J Cihan Söğüt, Sohbet, <i>Karıştı Biraz</i>	s.23
9-C Ayşegül Betül Acar, Öykü, <i>Beyaz Perdeli Oda</i>	s.24
12-I Ulaş Cengiz Kumanlı, Öykü, <i>Deniz ve Kimsesiz</i>	s.25
12-G Fatmanur Aktaş, Deneme, <i>Hiçbir Şey</i>	s.26
9-G Özlem Yüzügüler, Öykü, <i>Sokaklarda Öyküler</i>	s.27
12-J Semanur Karabacak, Öykü, <i>Eller ve Gözler</i>	s.30
11-H Erdem Eriz <i>Sevmek ve Özlemek</i>	s.32
12-G Zehra İlhan, Öykü, <i>Bilmece</i>	s.33
12-J Emirhan Durmuş, Deneme, <i>Doğadan Uzaklaşmak ve Mutluluk</i>	s.34
12-J Ezgi İlkem Yılmaz,Deneme, <i>Başka Sorular</i>	s.35
11-A Nehir Gülay,Öykü, <i>Kapuska Kokusu</i>	s.36
10-E Selin Asya Arslan,Şiir, <i>Sevmek Sanatı</i>	s.37
11-H Zehra Sakarya, Eleştiri, <i>Gün Olur Asra Bedel</i>	s.38
9-E Şilan Toptaş,Deneme, <i>Düşünce Salgını</i>	s.39
12-J Salih Ekiz,Deneme, <i>Rüyalar</i>	s.39
12-G Ceren Ergin, Öykü, <i>Lanetli Orman</i>	s.41
12-J Ecem Küçükdere, Deneme, <i>Karanlıkta Konuşmak</i>	s.43
12-J Tuğba Işıkoğlu, Deneme, <i>Dut</i>	s.44
12-G Zerda Yılmaz,Deneme, <i>Fikir Yoksunluğu</i>	s.45

gölge yazı atölyesi 2019

2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı

Alibeyköy Anadolu Lisesi

Gölge Yaratıcı Yazarlık Atölyesi

Editörler:

Cihan Şimşek

Tuğba Işıkoğlu

Şehriban Çiftçi

Görsel Tasarım:

Selin Asya Arslan

Sayfa Tasarımı ve

Genel Yayın Yönetmeni: Emel Çarkçı

Kapak Resmi: Selin Asya Arslan

Sorumlu Müdür Yardımcısı:

Hakkı Ormancı

Alibeyköy Anadolu Lisesi

Okul Müdürü: Faruk Atacan

Resim Öğretmenleri Mustafa Albayrak ve Derya Göksu'ya teşekkürler.

Promina Kırtasiye'ye teşekkürler.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

EMEL ÇARKÇI

SUNUŞ

“Harfler seslerin gölgesiye eğer, sözler neyin gölgesi?” diyerek sunmuştuk ilk sayımızı. “Aklımızdan ne geçse sözcükler suretine girer. Bazen baştan aşağı çiçek açmış kiraz ağacı, bazen büyülediğimiz gözler, bazen bir serçenin kısa sığırayışları... Ne ararsak buluruz. İnsan zihninde sözcüklerden örülmüş koskoca bir dünya taşır. Şiirler söyledikçe keşfederiz dünyayı, hikâyeler anlattıkça...”

Atölyemizdeki çalışmalarımızda, kurmaca metinleri nasıl okumamız gerektiğini öğrenerek yaratıcı yazının sırlarını çözmeye çalıştık. Gözlemlerimizi, aklımızı kurcalayan kavramları, yaptığımız yanlışları uzun uzun tartıştık. Bütün bu çabanın insanın hayatı keşfetme serüveni olduğunu, kendini ve başkasını anlama arzusu olmadan bu zahmetli yola girilemeyeceğini ve illâ ki bir derdimiz olması gerektiğini vurgulayarak işe başladık.

Çoğu kişi, sanatsal bir metin yazmak için ilham perisi efsanesine inanır. Kulağımıza fısıldanan büyümlü sözcükler, üzerinde çalışmaya gerek duymadan mucizevi bir şekilde bir şiire, öyküye ya da şarkıya dönüşür. Hatta yazmaya yeni başlayanlar kutsallaştırdığı şiirlerini ya da öykülerini düzeltmeye çekinirler. Aynı kişiler bir ressamın ya da müzisyenin, ancak aylarca hatta yıllarca çalışırsa iyi eser verebileceğini düşünürken konu edebiyat olunca emeğin ve sabrın değerini küçümserler. Atölyemizde, öğrencilerimiz edebi bir metni oluşturma aşamalarında o ilk anın, ilham perisinin o ilk fısıltısının sadece bir kıvılcım olduğunu, uygun koşullar sağlanmadığında sönüp gideceğini öğrenirler. Yazdıklarının başkalarının gözünde hiç de kutsal olmadığını fark ederler. Bazen atölyeye hevesle getirdikleri iki sayfalık bir öykü gereksiz cümlelerin atılmasıyla yarım sayfaya düşer. Bu zorlu sürece tahammül edebilen öğrencilerimizle iki yıldır atölye çalışmalarımızı severek sürdürüyoruz. Birlikte çok şey öğrendik. İyi ki edebiyata gönül vermişiz. Artık iflah olmayız!

Bu sayımızda atölye çalışmalarımız dışında deneme, sohbet yazılarına ve kitap değerlendirmelerine de yer verdik. Üçüncü sayımızda sizlerle bulduğumuz için çok mutluyuz.

İyi okumalar...

GÖKKUŞAĞI GİBİ

Rengârenk konuşalım

Mesela umudumuz

Masmavi olsun

Parlak bir gök mavi

Denizleri bile maviliğiyle boğsun

Mesela kıpkırmızı konuşalım

Güllerden falan değil ama

İliklerimizden boşalan kan kadar sıcak

Kırmızı konuşalım

Seninle yemyeşil konuşasım da gelir

Gözlerine muhtaç doğa kadar yeşil

Mosmor konuşsak?

Moru en çok ben severim

Gökkuşığı gibi, sana olan

Sonsuz sevgimi bağırır

MİHRİBAN AVŞAR

SEKİZ ADIM

“Elini tutmuşum. Bir, iki, üç... Kollarımızı açmışız. Altı, yedi, sekiz... Özgürlüğün kollarında kanatlanan kuşlar gibi uçmuşuz. Gök odamın duvarından da maviymiş. Bulutlar en güzel şarkıların notalarından daha ahenkli.”

Sekiz, yedi, altı... “Büşra kızım dikkat et.” Beş, dört, üç... “Abi, Esenyurt’ta oturmakta olsa Eyüp’teki eve dört yüz bin veririm daha iyi.”

“Aslında şu yokuşun yukarısında benim eski ev vardı. Ulaşımı da rahattı.”

“Şimdi neredesiniz ki?”

“Kardeşim, çarşının içindeyim artık.”

“Kaç para ki oralarda abi?”

“Uçuyor ama verdiğin paraya değer. Her şey ayağımızın altında.”

“Doğru Rıfat Abi.” İki, bir, sıfır. Saniyelik bakış attım kaldırımlara. Sahiden ne kadar uçmuş ev fiyatları. Eskiden bizim buraları dere yatağı diye beğenmezlerdi. Yeniden kapadım gözlerimi. Sekiz adımda kuştan daha özgür. Bir o yana bir bu yana adımladım. Kollarımı açtım. Sağımdan hızla geçen bir motor sesi duydum. Ürkmedim. Çünkü korkarsam özgür olamam. Sonuçta hepimiz bir gün Tanrı’nın kollarına gideceğiz. “Denize bıraksam kendimi/ Kumlara uzatsam gölgeni...” diye mırıldandım. Solumdan biri “Havada umut, ruhum firar/ Güneşte kurutsam kalbimi.” deyip tamamladı. Sekiz adım daha. Gözlerimi açtım. Oyunumu bozan tam yanımda gülümsedi.

“Güzel şarkı.”

“Sağ ol.”

Arnavut sokağının eksik olmayan soba dumanı ve kapıda odun kıran amcalar.

“Şükran, su getir!”

“Gel kendin al! Ocakta yemek başındayım.”

Odunun kırılma sesi kesildi. Nasıl da kıyıyorlardı bu ağaçlara? Bir hayatı çalmak bu kadar basit olmamalıydı. Yeşil yapraklar dallara veda etti diye ağaçlar yaşlanmadı ya. Beş, dört, üç, iki...

“Şükran Teyze! Akşam bize çaya gelir misiniz?”

“Olur, Cemre kızım.”

Şükran da ne Şükran’mış be! Herkes onun peşinde. Bir ve sıfır. Gözlerimin önünden kırmızı, yeşil, sarı, turuncu, mavi, çocuklar hoplayarak geçti. Işığın kandırıcı oyunlarına

yenilmemeliydim. Doktorum olsa kesin şöyle derdi: “Küçücük çocukların oyununa mı kanıyorsun? Kanıyorsan senin çocuktan farkın ne o zaman?”

Bunu o kadar çok söylemişti ki renkli çocuklar da artık ezberlemişti. Sabahleyin hemşire bilmem kaçınıcı rüyasındayken canım börek çekti. Turuncu çocuk da bana kapıyı gösterdi. Yeşil de anahtarları. Acaba hemşire yokluğumu fark etmiş miydi? Aman gidin düşüncelerim. Daha uçmayı öğreneceğim. Hem böylece börekçi dükkânı da bulurum. Bir, iki, üç... Kollarımı açtım ve gözlerim kapalı. Dördüncü adımımı attım. Kollarımı çırptım. Beş, altı, yedi... “Ah dizim! Kanıyor!” Bir mendil bastım üzerine. Acırsa acısın. Ne yapayım? Daha uçacağım ben. Kanadım yok diye uçmayayım mı?

“Ayşegül! Nerelerdesin sen?”

“Görüyorsun buradayım.”

“Hadi o zaman eve.”

“Hayır. Börek istiyorum.”

“Tamam. Alır gideriz.”

Hemşireme yakalandığımdan eve döndük. Renkli çocuklara börek aldığımı anlattım. Ben ballandıra ballandıra böreği anlatırken kapı çaldı ve doktorum geldi. Doktorum değişmiş. O dobra adam neredeymiş? Piş piş uyusun da büyüsün, der miymiş hiç? Ninninin sonuna ıslık. Elini uzatmış ve yemyeşil ormanın kollarında bulmuşuz kendimizi. Ne Arnavut sokağının isisi ne de hemşire varmış. Bu ne iyi doktormuş. Elini tutmuşum. Bir, iki, üç... Kollarımızı açmışız. Altı, yedi, sekiz... Özgürlüğün kollarında kanatlanan kuşlar gibi uçmuşuz. Gök odamın duvarından da maviymiş. Bulutlar en güzel şarkıların notalarından daha ahenkli. İnce ağacın dibine renkli çocuklara el sallamışız.

Sana bir papatya uzattığımda gülmüşsün.

RESİM: DERYA GÖKSU

CİHAN ŞİMŞEK

KARANFİLLER

“Kocaman bir gamze yerleşiyor gülünce yanaklarına. Gözleri öyle mutlulukla ışıltıyor ki görsen hasta olduğunu hiç tahmin etmezsin.”

“Oğlum hadi, akşam ezanı da okundu! Güneş batmadan gidelim.”

“Geliyorum anne, bir dakika!”

Karanfilleri bıraktım toprağa. Yanımda duran ibrikle toprağı suladım. Fatiha’yı da bilmem ki! Birkaç dua okudum. Görüşürüz Hatice.

Babamın kel kafası güneş vurdukça ayna gibi parlıyor, ter damlaları bir bir alnından aşağı doğru kayıyordu. Ceketinin cebinden bez bir mendil çıkardı, kafasını ve yüzünü sildi.

“Kenan Usta bu sözü sana çokça söylemişlerdir. Eti senin kemiği benim. Benim evlat yaz boyunca sana emanet. Yanında dursun, bir zanaat öğrensin. Bakarsın eli kalem tutmaz, hali hazırda bir işi olsun en azından.”

“Ağabey sen hiç merak etme, ben bir aya kalmaz makine başına bile geçiririm onu. Gözün arkada kalmasın.”

“Hay, Allah razı olsun senden! Bak Sefa, ustanı üzmeyeceksin! Bir dediğini iki etmeyeceksin. Yoksa külahları değişiriz, ona göre!”

Şu fasılları bir geçsek artık, baydım. Hiç mi bıkmazlar nasihat etmekten ya? Başım öne eğik, yaramazlık yapmış da kendini affettirmeye çalışan bir çocuk mahcupluğuyla:

“Tamam baba, sen merak etme.”

Babam gitti, dükkâna girdik. Dikiş makinelerinin sesine karışmış bir türkü kesik kesik duyuluyor: “Sermayem derdimdir, servetim ahım/ Karardıkça bahtım karalansa da.”

Bali, tiner, lateks, deri... Hepsi birbirine karışmış, çok ağır kokuyor. İnsan dayanır mı buna be!

“Hele bir durdurun makineleri, evladım radyoyu kapat.”

İçerisi bir anda derin bir sessizliğe büründü. Herkes işini bırakmış, ustanın diyeceklerini bekliyor.

“Aranıza yeni katıldı bu arkadaş. Sefa. Babası çok yakın bir dostumdur. Saçma şakalarınızı yapmayın yani bu çocuğa. Sefa, sen de eline süpürgeyi al, şu yerleri süpürmekle işe başla! Hadi hayırlı olsun evladım işin!”

“Sağ ol Usta!”

Makineler çalışmaya, radyodan çalınan türkü diğer sesler arasından duyulmaya devam etti. Gelmişim veya gelmemişim, onlar için pek değişen bir şey yok sanırım.

Birkaç gün boyunca sadece yerleri süpürdüm ve çay yaptım. Böyle devam eder sandım. Kenan Usta’nın bir de, bir oğlu varmış burada. Erdal. Aşağı yukarı benim yaşında. Bıyıkları yeni yeni çıkıyor, suratı sivilceli, izbandut gibi bir çocuk. Onunla

tanıştım. Babası her yaz yanına alıyormuş. Maksat işi öğrensin. Gerçi Erdal'ın gönlü yok ama... Akli fikri kızlarda. Ha bir de bilgisayarda.

Kenan Usta makasçı yaptı beni. Süpürge den makasa terfi ettim. Muazzam! İlk haftalığı mı da aldım. O günün akşamı Haliç'e indik Erdal'la. Denize karşı bir keyif çatalım. İstanbulluyuz ama denizi gördüğümüz yok. Babasının zulasından iki şişe araklamış Erdal. Çok ısrar etti. İçmedim. Dedem küçükken hep tembihlerdi. İçki tüm kötülüklerin anasıymış. Babası kim diye sorardım. Babası yok, diye cevap verirdi hep.

Kenan Usta anahtarları bize teslim etti, sabahları Erdal'la açar olduk dükkanı. Güneş daha tam doğmamış, çöp kamyonları sokaklarda gezerken. Erdal yerleri süpürür, ben çay demlerdim. Böyle git gel kaç yaprak kopardım takvimlerden bilmiyorum.

“Sefa yine iyisin ha, poğaçalar benden bugün.”

“Hadi oradan cimri, cebindeki akrebe n'oldu?”

“Ayıp ediyorsun ama!”

“Yalan mı oğlum, sen değil misin cebinden gitmesin diye her girdiğin lokantadan ıslak mendil, peçete, kürdan araklayan?”

“Neyse bir şey demiyorum.”

“Şaka yaptım ya, alınma hemen!”

“Başlatma şakana! Neyli istiyorsun?”

“İki tane patatesli alsan yeter, gelirken bir de gazete al sana zahmet.”

Yer yer sıvası dökülmüş duvarların en kuytu yerlerinde bir sürü örümcek ağı... Yerde tek tük gözükken, bir o yana bir bu yana giden hamamböcekleri... Eski badanalardan kalma mavi, beyaz boya katmanları; duvarların yeşil boyası altından sırıttıyor. Dükkan dökülüyor desem abartmış olmam.

“Patatesli kalmamıştı. Ben de zeytinli aldım sana.”

“Ne zeytini ya, hiç sevmem. Zaten hiç görmedim zeytinli poğaçaya zeytin koyduklarını. Neyse gazeteyi ser de masaya, ben de çayları getireyim.”

Üç poğaçayı da direkt gömdü Erdal. Ne mide varmış arkadaş bunda. Ben daha ilkinin yarılamadım. Bir yandan gazete okuyorum. Gözlerim altlarda bir duyuruya takıldı: 18-21 yaş arası satranç turnuvası. Hastane, ortaokuldaki müsabakalar... Hani kurumuş bir fesleğene su verirsin de tekrar yeşerir ya, işte öyle bir şeyler yeşerdi içimde.

“Baba sen bir he de, gerisi kolay. Kenan Usta'dan alırım ben izin. Kırmaz beni.”

“Ner'de boş beleş bir iş varsa hemen oradasın oğlum sen de. İşine git, sonra katılırsın turnuvaya.”

“Ne sonrası baba, hem çok değil bir hafta. Kazanırsam da iki aylık maaşımdan daha fazla bir para ödülü var.”

Birden gözbebekleri büyüdü, daha dikkatli dinlemeye başladı.

“Ne kadar sürecek bu turnuva?”

“Toplamda üç gün. Birkaç gün de antrenman yapmam lazım benim. Paslanmışım. Sen şuna bir hafta de toplam.”

Babam bıyıklarının burdu, istemem yan cebime koy edasıyla:

“Ben karışmıyorum. Ustan izin veriyorsa git.”

“Kral adamsın baba, o kolay.”

Önümde altmış dört kareden ibaret küçük bir tahta. Her şey burada dönüyor. Piyonlar burada feda ediliyor, şahlar burada mat oluyor şu birkaç kare içinde.

“Şah çektim, kaleni oynatamazsın Erdal.”

“Nereden çıktı be oğlum bu turnuva işi, bu antrenmanlar! Ne güzel işindeydin. Bir elin yağda bir elin balda. Gül gibi iş. Hem nasıl kazanacaksın o kadar adam arasından?”

“Önce hayal, sonra gayret, sonra zafer. Hem onlardaki beyin de bizimki orkide saksısı mı?”

“Sahi Sefa, sen nereden öğrendin satrancı?”

Koca bir geçmiş, hastane, Hatice... Hepsi bir anda gözümün önünde canlandı.

“Anlatırım bir ara, uzun hikaye.”

“Gören de Garry Kasparov’un talebesiydin sanacak. Altı üstü anlatacaksın. Mızımızlanma! Anlatmayacaksan giderim bak.”

“Hatice... Hatice öğretti bana.”

“Şu sizin alt komşu mu?”

“Yok. Neyse oğlum sonra anlatırım. Şimdi anlatmak istemiyorum.”

“Sen de amma nazlandın be!”

“Sanırım daha önce bahsetmedim sana. Çok kimseye de açmam bu konuyu, anlatınca fena oluyorum. Atlattığımda sekizinci sınıfı geçmiş olmam gerekiyordu. Üç sene kanser tedavisi gördüm. Tedavinin son senesi... Bir kız yerleşti odaya. Sarı saçları omzuna dökülüyor, dudağının hemen yanında küçük bir ben. Kocaman bir gamze yerleşiyor gülünce yanaklarına. Gözleri öyle mutlulukla ışıldıyor ki görersen hasta olduğunu hiç tahmin etmezsin. Bir gün Hatice ve annesi geldi işte. Son senemi onunla geçirdim odada. Benden bir yaş büyüktü. O da lösemi. Uzun bir zaman çok muhabbetimiz olmadı. Geldikten bir ay sonra kemoterapiye başladı.”

“Kemoterapi ne?”

“Bir çeşit tedavi yöntemi. Kanserli hücreyi öldürmek için uygulanıyor. Bu esnada da kıl köklerini öldürüyor ilaç.”

“He, desene! Bu kanser olanlar bu yüzden kel yani. Ben de onları tıraş ediyorlar sanıyordum.”

“Çok geçmeden ilk günkü Hatice gitti yerine bambaşka biri geldi. Saçları olmadığından tanımakta güçlük çekiyordu insan ama gamzesi hala duruyordu ve hala güler yüzlüydü. Bir gün doktor bir satranç getirdi bana. Ben ne anlarım satrançtan? Uyandığımda önümdeki masada taşları dizili halde gördüm. Hatice bana bakıyordu. Oynayalım mı, dedi. Oynamayı bilmiyorum ki, dedim. Olsun, öğrenirsin, dedi. Nitekim öğretti de. İlk birkaç hafta paso yeniyordu beni. Bir senemi onunla geçirdim. Benim tedavim bitti, taburcu oldum. Bir hafta sonu hastaneye gittik annemle, ona moral vermek için. Gittiğimizde odada kimse yoktu. Çoktan vefat etmiş. Neyse Erdal, gerisini anlatmak istemiyorum. Şu oyunu bitirelim de gidelim. Yeter bu kadar antrenman.”

Fatiha’yı da bilmem ki! Birkaç dua okudum bildiklerim arasından. Görüşürüz Hatice! Ufukta güneş, denizi kızıla boyamış, yerini aya devretmek için kayboluyor. Kim bilir ki Hatice burada yatıyor? Satranç şampiyonunun hocası.

RESİM: IRMAK BULUT

MELTEM DEMİR

GOGOL'UN PALTOSU

“Hepimiz Gogol’un paltosundan çıktık.”

Dostoyevski

Zavallı, fakir ve acınası bir memur olan Akakiyeviç etrafındaki insanlar tarafından değer görmez. Hiçbir arkadaşının olmaması Akakiyeviç'i daha da yalnız bir adam yapmıştır. Her günü aynı olan sıradan bir adamın ne gibi bir hikâyesi olabilir diye düşünebilirsiniz. Ama insanı hem eğlendiren hem de içini burkan bir hikâyesi var Akakiyeviç'in.

Kısaca anlatmak gerekirse Rusya'nın soğuk iklimine karşı bir palto alması gereken Akakiyeviç bunun için para biriktirir. Evde mumunu bile yakmaz ve her gün karanlıkta oturur. Ayakkabılarının eskimemesi için her gün parmak uçlarında yürür. Sonunda palto alabileceği kadar parayı biriktirir ve kendisine bir palto diktirir. Artık saygınlık kazandığını ve iş arkadaşları tarafından değer gördüğünü hissetmeye başlar fakat bu çok uzun sürmez. Havanın karanlık olduğu bir iş çıkışında paltosunu çalarlar. Palto bir türlü bulunamaz. Bu durumu kaldıramayan Akakiyeviç üç gün sonra ölür. Biz, her şey bitti sanırken o beklenenin aksine hortlak olarak insanların karşısına çıkar ve üzerlerinden paltolarını alır. Ona paltosunu bulmasında yardımcı olmayan “mühim adam”ın üzerinden paltosunu aldığı anda huzura erer ve bir daha kimse onu görmez.

Normalde de fakir olan Akakiyeviç palto almak için hayat şartlarını o kadar

kısıtlıyor ki onun bu çabasının boşa çıkmamasının ve palto alabilmesinin mutluluğunu kitabı okurken onunla birlikte yaşıyoruz.

Dostoyevski “Hepimiz Gogol'un paltosundan çıktık.” derken Palto'nun dünya edebiyatında ne kadar yankı uyandırdığını anlayabilirsiniz. Bu kitabı araştırırken aslında Gogol'un bu kitabı bir hikâyeden etkilenerek yazdığını gördüm. Ava çok meraklı olan bir adam, avlanabilmek için uzun süre para biriktirir ve bir tüfek alır. Av esnasında tüfeğini denize düşürür ve bunun üzerine üzüntüsünden yataklara düşer. Bunu gören arkadaşları adama yeni bir tüfek alır ve adam iyileşir. Gogol bu hikâyeyi duyduğunda çok etkilenir ve yaklaşık sekiz yıl sonra "Palto" kitabını çıkarır.

Belki de Akakiyeviç'in yalnız bir adam olması onu ölüme sürüklemiş olabilir. Eğer etrafında bir dostu olsaydı onun bu kadar acı çektiğini görerek ona palto alabilirdi. Ya da insanlar Akakiyeviç'e dışarıdan bakarak üzülme yerine teselli ederlerdi ve Akakiyeviç hayata yeniden tutunabilirdi. Uzun lafın kısası, Gogol bu kitapta bir paltonun bir insanın hayatını ne kadar değiştirebileceğini sade ve anlaşılır bir dille ele almış.

Umarım hiçbirimizin hayatı Akakiyeviç kadar yalnız ve umutsuz bitmez.

RESİM: ECE NAZLI AVKAYA

ECEM YAREN BAHTİYAR

İYİ BİR KUKLA

Parçalarım ilk birleştirildiğinden beri böyle. Her sabah zilin sesiyle uyanırım. Zaman ne çabuk geçiyor öyle değil mi? Sahibim benim ve arkadaşlarımla özel olduğumuzdan bahseder. Oyundaki rolümün çok önemli olduğunu düşünüyorum ve aramızda kalsın ama bence başkaları da böyle düşünüyor. Bazılarıysa değerimi anlayamıyor. Neyse, boş verin bunları.

Yedi zilde bir oyun oynarız. Eğer iyi ve özel biri olmak istiyorsak ya da öyleyse ustamızın bizi rahatça hareket ettirmesine yardımcı oluruz. Bu bizi mükemmel ve huzurlu hissettirir. Oyun oynamaya karşı çıkanlarınsa sonları kötü oluyormuş. Direndiklerinde parlak cilalı ciltleri mat oluyormuş. Dayanıklı tahta gövdesi ise dağılacak noktaya geliyormuş. Bense her zaman oyunumu iyi oynarım ve daha iyi görünmek için çaba harcarım. Şu an değil ama ileride bunun karşılığını alacağım bunu hep bilirim.

Ustamla oyuna gidiyorduk. Olabildiğince kontrol edilebilir oldum. Sakince, hatta cansızmışım gibi. Ustam da oyundan sonra bana gittikçe daha iyi olduğumu söyledi. Yeterince kendimi verirsem herkesin takdir ettiği, yerinde olmak istediği bir kişi olabileceğimi söyledi. Henüz tam hissedemiyordum iyi hisleri ama biliyorum bir gün hissedeceğim. Zil çaldığında...

Bir sonraki oyunu dört gözle bekliyorum.

Raflar

Koca koca raflar

Raflarda minik dünyalar

Kitaplara sıkıştırılan hayatlar

Sayfalarda

Dans eden kadınlar

Mutlu,

Kapılardaki beyler

Çapkın,

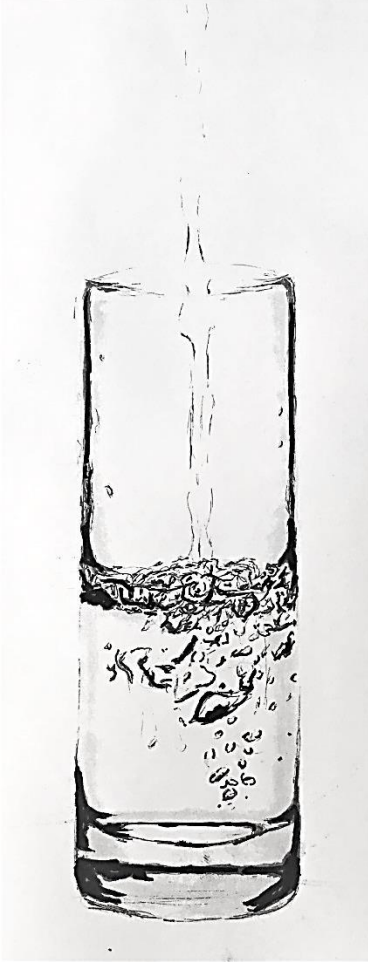
Satırlarda zıplar ufak çocuklar.

TUĞBA İŞİKOĞLU

ŞEHRİBAN ÇİFTÇİ

SÜT

Süt ile sarhoş olmaya çalışan tek insanım galiba. Müziğin sesini biraz daha açıp camdan dışarı bakmaya devam ettim. İçimdeki sıkıntı o kadar büyüdü ki bana yer kalmadı. Ben de gidiyorum şimdi en uzak yerlere, rotamı belirlemeden.

“Dikkat etsene, çenende delik var sanki!” Gözlerimi daldığım yerden ayırıp önümdeki ağaca baktım.

“Bana bir şey mi söyledin?”

Dallarıyla üstümü işaret etti: “Çenende diyorum, delik var sanki.”

Üstüme döktüğüm süt çoktan kumaşın içine süzülmişti. Kulaklığımı çıkardım. “Aman boş ver. Bu bir sorun bile değil.”

“Seninki de öyle.”

“Sen nereden bileceksin ki, git başımdan.”

Kafamı çevirip ilerideki binalara bakmaya devam ettim. Kim demiş doğa insana iyi gelir diye? Binaları seviyorum ben. Birden ortam o kadar sessizleşti ki başım ağrıdı. Düşüncelerimi bile duyamaz oldum. Ne yapacağımı bilmeden etrafıma baktım. Aniden rüzgâr kolumdan tutup çekiştirmeye başladı.

“Ne yapıyorsun? Düşeceğim bak.”

“Merak etme düşmeyeceksin.”

“Sana neden güveneyim?”

“Güvenme.”

RESİM: IRMAK BULUT

Beni hızla çekip çıkardı içeriden. Gözlerimi sınıksıkı kapatıp düşmeyi bekledim. Bir kaç saniye geçti. Yavaşça gözlerimi açtıktan sonra hemen geri kapattım. Bu kadar çok yükseldiğimi neden fark edemedim ben?

“Aç gözlerini. Sana göstermem gereken şeyler var.”

“Korkuyorum.”

“Korkma düşürmeyeceğim seni.”

Gözlerimi açtığımda güzel bir manzara ile karşılaştım. Bu hiç de uçağa binmeye benzemiyor. Vay canına!

Elimi uzatıp bulutlara dokunmaya çalıştığımda geri çekildiler.

“Kendilerine dokunulmasından hoşlanmazlar.”

“Neden?”

“Bilmem, hiç merak edip sormadım.”

Kafamda bunun nedeniyle ilgili türlü senaryolar kurarken durduğumuzu fark etmedim.

“Geldik.”

Geldiğimiz yer bembeyaz bir boşluktu. Bir an kendimi araf denilen o yerdeymiş gibi hissettim. Acaba gerçekten orada mıyım?

“Burası neresi?”

“Boş ver.”

“Kafam karıştı. Bana burada neyi gösterebilirsin ki?”

“Uf!.. Ne çok soru sordun ya.”

Aniden üfleyince kendimi yerde buldum. Hiçbir yerimin acımamasına şaşırıırken bunu ona sormamaya karar verdim. Ayağa kalkıp üstümü silkeledim. Önümde beliren görüntü ile tekrar yere düşmem bir oldu. Bir yerim acımasa da bu canımı sıkıyordu. Önümdeki görüntüye odaklandım. Bir çocuk koltuğun kenarına gizlenmiş bir şey izliyordu. Yüzündeki ifadeden kötü bir şey izlediği anlaşılıyordu. Sesler gelmeye başladı. Ne gördüğünü delicesine merak ediyor olsam da görmek istemiyordum. Belki korku filmi izliyordur diye kendimi kandırmaya çalışsam da ne izlediğini tahmin edebiliyordum. Gözlerimi sımsıkı kapattım. Sesler de kesilmişti.

“Gözlerini aç.”

“Hayır açmayacağım. Kapat şunu.”

“Sana gözlerini aç dedim. Bunu izleyeceksin.”

“İstemiyorum. Geri götür beni.”

“Bunu izlemeden hiçbir yere gitmiyoruz. Sen gözlerini kapattığın için bu çocuk bunları yaşıyor. İzleyeceksin.”

“Benimle bir ilgisi yok tamam mı? Bu benim elimde olan bir şey değil. Götür beni buradan.”

“Bunları izlemeden bir yere götürmüyorum seni.”

“Ben de hiç açmam gözlerimi.”

“İyi sen bilirsin.”

Aniden sesler gelmeye başladı. Kadın çocuk duymasın diye fısıltıyla yalvarıyordu kocasına, çocuğun onları izlediğini bilmeden. Aklıma bir şey geldi. Gözlerimi açtım.

“Beni oraya götür.”

“Çok geç.”

“Sana beni oraya götür dedim.”

“Ben de sana çok geç dedim. Sen büyük (!) dertlerine ağlarken öldü o kadın.”

“Bu benim elimde olan bir şey değil tamam mı? Benim suçummuş gibi konuşmayı kes.”

“Bir sonrakine geçelim.”

“Bir sonraki mi?”

Bir şey söylemeden bir sonraki görüntüye geçti. Yaşlı bir adam eski bir mezarın başında ellerini birbirine sürterek ısınmaya çalışıyordu. Babama benziyordu.

“Pişmanım. Biliyorum bu hiçbir şeyi değiştirmeyecek ama çok pişmanım. Kendimde değildim. Keşke zamanı geri alabilseydim.”

Görüntü değişti. Küçük bir kız önündeki kâğıda bir şeyler karalıyordu. Baktığımda bunun karalama değil mektup olduğunu fark ettim.

“Annem,

Nasılsın? Merak etme babam bana çok iyi bakıyor. Biliyor musun bugün benim doğum günüm. Sen bizi bırakalı tam üç yıl yedi ay olmuş. Ama ben sana kızmıyorum. Eğer babam kızar diye gelmiyorsan ben babama söylerim sana kızmaz. Hem gelirken hediye almana da gerek yok. Kocaman kız oldum ben. On yaşındayım artık.”

“Kızım gel artık, yemek hazır.”

“Geliyorum baba.”

“Şimdi gitmem gerekiyor. Yarın tekrar yazarım. Hoşça kal anne.

Eylül.”

Küçük kız elindeki kâğıdı dikkatlice katladı. Dolabından ayakkabı kutusunu çıkarıp diğerlerinin arasına koydu. Kutunun kapağını kapatıp tekrar dolaba koyduktan sonra babasının yanına indi. Ardından görüntü değişti. Bembeyaz bir yerde yalnızca bir kadın vardı. Siyah saçlarına aklar düşmüştü. Doğruca bana bakıyordu. Gülümsedim. Zaman sadece gülümsemesine dokunmamıştı. Elimle saçımı arkama doğru ittiğimde o da saçını arkasına itti. Ona dokunmaya çalıştığımda uzattı elini. Parmaklarımız birbirine değmeden görüntü yok oldu. O bendim değil mi? Cevap gelmedi.

Gözlerimi daldığım yerden ayırıp önümdeki ağaca baktım. Ardından üstüme döktüğüm sütü fark ettim. Gerçi ben fark edene kadar çoktan kumaşın içine süzülmişti. Kulaklığımı çıkardım.

“Bu bir sorun bile değil.”

Rüzgâr yüzümü okşayınca gözyaşlarımın geçtiği yollarda soğukluk hissettim. Camı kapatıp bardakla telefonu kitaplığın rafına koyduktan sonra yatağıma girdim. Allah'ım bana neden bu kadar büyük bir dert verdin?

BURAK ETHEM TOPRAK

AVUNTU

Her sohbet edişimizde kardeşlerimle mutlaka laf sana gelip dayanıyor. Her birimizin içinde ayrı hasretin var, bunun farkındayız ve bu hasret bizim konuşmalarımızda bir şekilde birleşip bir nebze de olsa yanımızdaymışsın gibi hissettiriyor kendini.

Ne durumda olduğunu bilmediğimiz bir yerdesin işte. Geriye kalanlar, avuntu kırıntıları. Anı parçacıkları, sohbetlerde yapboz gibi birleştirip keyif aldığımız. Geriye kalan özlem...

Kaybedilen şeylerin değerinin anlaşılması kuralı hep mi geçerli olur yoksa olsan yine aynı mı olurdu bilmiyorum ama olsan iyi olurdu be baba! Çünkü hep “O olsa nasıl olurdu?”lar, “Ne derdi?” ler var aklımızda.

Aklımızda sen.-siz. Biz sızsız... Avuntu kırıntılarıyla baş başa.

MİNA NUR KAZDAL

KÜRK MANTOLU MADONNA

“Bu akşam anladım ki bir insan diğer bir insana bazen hayata bağlandığından çok daha kuvvetli bağlarla sarılabılmış. Gene bu akşam anladım ki, onu kaybettikten sonra ben dünyada ancak kof bir ceviz tanesi gibi yuvarlanıp sürüklenebilirim.”

İşte bu kadar saf ve güzel bir aşkın anlatıldığı kitap Kürk Mantolu Madonna. Yıllardır adı çok satanlar listesinden çıkmayan ve Sabahattin Ali'nin de başyapıtı sayılabilecek bir eser. Sabahattin Ali eserinde o kadar kusursuz ve yalın bir dil kullanmış ki insan okurken yorulmuyor, aksine sakinleşiyor. Yazar bu dili sayesinde, eserinde

yarattığı karakterleri okuyucuya çok daha iyi aktarıyor. Örneğin kitabı okurken başkahraman olan Raif Efendi'nin o "hastalıklı" denilebilecek ruh halini çok derinden hissediyorsunuz. Onun mutsuzluğu, acıları, aşkı, insanların içinde bile yapayalnız oluşu ve kitabın en sonundaki pişmanlığı sizde somut bir hal alıyor. Roman, Raif Efendi'nin not defterine yazdıkları üzerine kurulu. Raif Efendi çalışmak için Ankara'dan Almanya'ya gidiyor. Bir gün Berlin'de gezintiye çıktığı sırada bir resim sergisi görüyor ve sergiyi gezmeye başlıyor. O koskoca sergi salonunda sadece bir eser onun gönlünü fethediyor, kürk mantosu olan bir kadın portresi. Bu portre aslında sanatçının kendini çizdiği portredir. Yani Raif Efendi

daha gerçeğini görmeden aşık oluyor resimdeki kadına. Daha sonra bir şekilde resmin sahibi olan kadınla, Maria Puder'le, yolları kesişiyor. Kitabın devamında Raif ve Maria arasındaki o tutkulu, naif ama bir o kadar hüznü dolu aşk anlatılıyor. Raif ile Maria bana göre aslında birbiri için yaratılmış iki insan. İnsanlardan kaçıyor, kimseye güvenemiyorlar. Özellikle de Raif çevresi tarafından çok pasif, sessiz sakin biri olarak görülüyor ama onun içinde bambaşka bir dünya ve yaşanmışlıklar var.

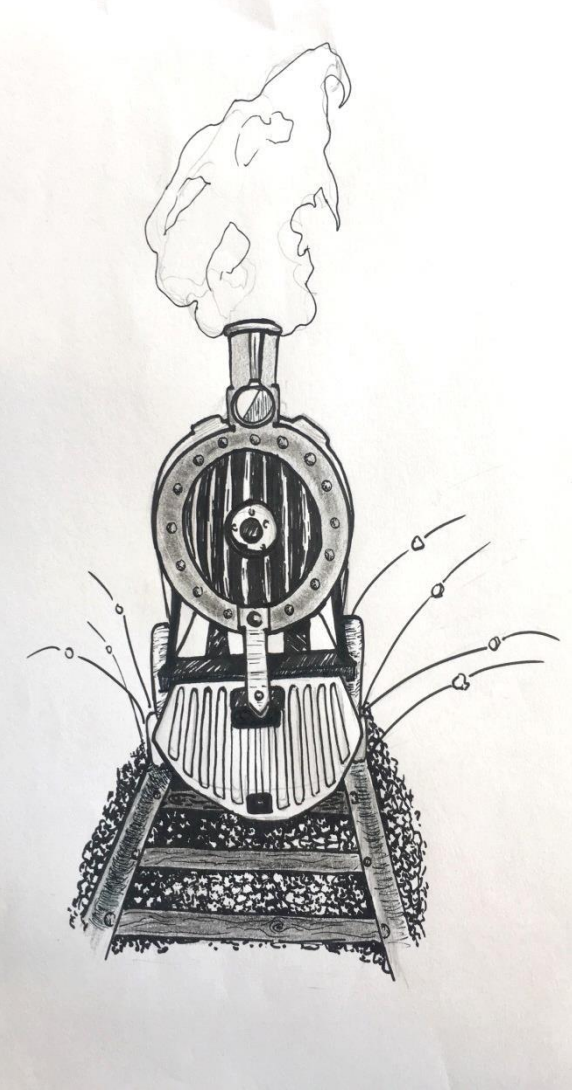
Zaten kitapta Maria'yla aralarında geçen bir konuşmada kendini çok iyi tanımlamış.

“Berlin'de yalnızsınız değil mi?” dedi Maria.

“Tamamen yalnızım... Ama Berlin'de değil... Bütün dünyada yalnızım... Küçükten beri...”

Efsaneleşen her aşk hikâyesi gibi bu hikâyenin sonu da mutlu bitmiyor. Zaten mutlu bitseydi bu kitap da Raif ve Maria da unutulur giderdi. Ne yalan söyleyeyim kitabın bu kadar hüznü dolu bir sonla bitmesi beni çok mutlu etti. Bu mutsuz son sayesinde hayatımda hiç unutamayacağım bir hikaye olarak kalacak Raif ve Maria'nın hikayesi.

KONDÜKTÖR

RESİM: SELİN ASYA ARSLAN

Beze sarılmış çikını bankın üzerine bıraktı. Çantası kuş kadar hafifti. İçinde birkaç kıyafet vardı, iki çift de ayakkabı.

Ayağa kalkıp üzerine taşlar dolmuş demirlere baktı. "Bu taşlar buradan neden temizlenmiyor?" diye düşünmeden edemedi. Çünkü tekerleklere zarar verebilir veya oradan sekip birine gelebilirdi. Canı çok sıkılmıştı, boş boş durmak ve yalnız olmak hiç sevmediği şeylerdi. Bulunduğu yer inanılmaz gürültülüydü. Ortada koşuşturan çocuklar hiç güvende değildi. Oyun heyecanıyla raylara düşebilirlerdi ama sohbete dalmış aileleri bunu umursamıyordu.

"Ağabey, sıra sende bağır hadi!" dedi uzun süredir buraları kollamakla görevli adam. Kendisinden yaşça küçük olan, buralarda en yeni gözükten Salih heyecanlanmıştı. Bunu ilk kez yapacaktı:

"Kars yolcuları toplansın, Kars yolcuları buraya!" İnsanları düdüğüyle yanına toplayınca banka koydu çikını ve valizini aldı. İnsanları demir yoldan iyice uzaklaştırıp ilk iş yerinin gelmesi gereken tarafa baktı.

Bastığı yerin titremesine bakılırsa varmak üzereydi. Çocuklar hala oyun peşindeydi. İnsanlar, biletlerini ona vermek için hazırlamıştı. Araç gelirken bir çocuk raya yaklaştı. Refleksle onu geri çekti ama kendisi çok yakındı. Demir yoldan seken büyük taş kafasına geldi.

Salih önce yüksek çığlıklar duydu. Sonra fren sesiyle kulakları sağır oldu. Gözünün kenarından bir ıslaklık geçti. Yoğun baş ağrısı ve ensesindeki uyuşma hissi ona uyku getirdi. Bu taşları temizlemelerini söyleyecekti çalışanlara. Keşke annesinin okunmuş pirincini yutsaydı, ilk iş günü mahvolmuştu.

YAŞA

“Ruhunu onlara pay ediyormuş ve hatta ölse dahi onlarda yaşayacak, bizlerle iletişim kuracaktı gibi düşünüyordu.”

Cenazede birkaç kişiydik. Kimsecikler uğurlamaya gelmedi İsmail Abi’yi. Aslında düşününce o da böyle tercih ederdi diyorum. Karısı vefat ettiğinden beri huysuz bir ihtiyar gibi davranmaya başlamıştı. Bize hiç öyle olmadı gerçi. Yeri geldiğinde babalık etti biz akılsızlara. Hatta yanımızda ağlayıp dert yandığı, bizleri dosttan saydığı olmuştu. Keşke herkes onun nasıl olduğunu bilseydi. Fakat inat mı inat biriydi İsmail Abi. Yanındakiler bir elin parmaklarını geçmeyecek derdi. Her şeyin çoğu zarardı çünkü. Hem ne gerek vardı fazladan kişiye? Gerçekten de haklıydı İsmail Abi.

İsmail Abi öleceğini anlamışçasına bizi davet etmişti birkaç gün önce. Böyle diyorum çünkü evinde ikiden fazla kişinin girmesi onu rahatsız ederdi. Tek katlı, sobalı, eski bir kanep ve yer minderi bulunan fakat asla boş gözükmeyen çünkü kitaplarla çevrilmiş bir yerdi. Her gittiğimde huzur bulurdum. Eski kitapların kokusunu alır, biraz pürüzlü kapaklarında parmaklarımı gezdirirdim. Hemen kızırırdı. Sanki canları varmış da kitaplarına mikrop bulaştırıyormuşum gibi söylenirdi. Yine bana böyle söylenecek sanmıştım o gün. Sesi soluğu çıkmamış öylece bakmıştı bana. Hiç durur muyum sordum hemen. Cevabı içime dokundu. Artık, kitapların sevdikleriyle temasa geçmezlerse öleceklerini düşünmeye başlamış. Çünkü yalnızlık çok zormuş ve onların da dost sevgisine ihtiyacı varmış. O an anladım İsmail Abi’nin ne yapmaya çalıştığını. Ruhunu onlara pay ediyormuş ve hatta ölse dahi onlarda yaşayacak, bizlerle

iletişim kuracaktı gibi düşünüyordu. Severdim, çok severdim Abimi. Mesela bana ilk sazımı o hediye etmişti. Müziksiz hayat sağır yaşamaktan farksız, derdi. Şimdilerde anlıyorum onu. Sazını bana bırakmış, sağ olsun. Fakat çalmaya kıyamayacağım. Parmak izlerinin ezilmesine katlanamam. Onu kaldırıyorum dolabım üstüne, herkesten sakınıyorum emin olsun. Fakat çalamam işte, olmaz.

“Allah nasip etmedi ki bir kızım olsun.” derdi hep. Sonra döner bana benim karımı öz kızı gibi seveceğini çünkü benim de onun oğlu gibi olduğumu söylerdi. Kendi oğlu hayırsızın tekiydi. Beni benimsemişti onun yerine. Sarhoş bir şekilde eve dayanır ve herkesi rahatsız ederdi. Şimdi nerede mi? Nerede olacak hapiste. Evlattır, atsan atılmaz satsan satılmaz. Belki de kız evlat hasreti bundandır. Oğlundan hayır göremeyince...

Cenazeden sonra ilk iş evine gittim. Kapısının önünde hep mama verdiği kedi uyuyordu. Başımı okşayıp acı haberi ona verdim. Delirmeme ramak kalmış gibi kediyle dertleştim. Daha sonra kapıya yöneldim. Az kalsın kapıyı çalıyordum. Bu hareket beni boşluğa düşürdü. Cebimden anahtarı çıkarıp içeri girdim. Sanki bu sabah göçmemiş gibi her an karşıma çıkıp çay verecekmiş gibiydi. Kitaplarını karıştırmaya başladığımda gözüme bir not ilişti. Üzerinde adım yazıyor diye heyecanlanıp çabucak açtım kağıdı. “Her saniyeyi hissederek yaşa.” yazıyordu. Ah be, giderken bile bize öğüt veriyordu.

Tekrar tekrar okudum cümleyi.

RESİM: DERYA GÖKSU

İREM FATMA SEDEF

AŞKA ADIM ADIM

Değerli okuyucum, sence ilk görüşte aşk var mıdır? Onu gördüğün ilk anda kalbinden vurulup amansız bir aşğa dönüşebilir misin?

Tolstoy'un "Bildiğim mutlu evliliklerin hiçbiri ilk görüşte aşk değildi." sözünü hatırlayalım. Sokaktan geçen birini ilk gördüğümüzde o kişinin saçlarına, yüzüne, duruşuna ve yürüyüşüne bakmaz mıyız? Peki bunlar yeterli sayılır mı ki? Aşk denen şey romanlarda ve şiirlerde övüldüğü kadar ise, söylendiği gibi insana hiç yapmam dediklerini bile yaptıran bir his ise; bence birinin dışarıdan gördüğümüz haline vurulmakla kalmamalı, daha fazlası olmalı, büyüleyici kısmı yaşanmalı. Aşkı hissedebilmek için önce sevgi oluşmalı; sonra verilen değer karşılığında o bireyin kişiliği, farklı durumlara karşı tutumu ve çok daha fazlası öğrenilmeli, keşfedilmeli. Eğer bunlardan sonra sevgiyi iliklerinize kadar hissedebiliyorsanız ve bu sevgi tutkuyla artıyorsa, işte aşk orada başlar. Tabi, ilk görüş önemli fakat bu aşkla değil, anlık etkilenmeyle bağdaştırılırsa daha doğru olur.

İlk görüşte fiziksel çekime kapılabılırsınız, tüm o güzel hisleri hiç bağlayıcı olmayan bir şekilde yaşayabilirsiniz. Fakat aşk onu; o olduğu için sevmek, kabullenmektir ve çok değerli bir histir. İlk izlenim ile hemen oluşabilecek bir şey değildir. Emek ister.

GÜLBEN BORAN

KORKU

Uzakta biri vardı. Siyah kabanlı, melon şapkalı. Yere eğildi ve yanına gelen kara kediyi sevmeye başladı. Kulaklarının arkasını ve de çenesini. Sonra bir anda şiddetli bir rüzgâr çıktı. Ağaç dalları sallanmaya, sararmış yapraklar dökülmeye başladı. Kollarımı yüzüme siper ettim. Hışırtı ve ayak sesleri birbirine karıştı.

Gözlerimi açtığımda adam yerinde değildi. Rüzgâr da dinmişti. Şimdi geceyi aydınlatan sokak lambaları ve kediyle baş başa kalmıştık. Kedi, gözlerime kısa ama insanın içine işleyen bir bakış attı. O da gecenin karanlığında kayboldu. Melon şapkalı adamı gördüğüm noktaya gittim ve yerde siyah bir kuş tüyü gördüm. Deminki şiddetli rüzgâr bu tüyü uçurmamıştı. Peki nereye kayboldu bu adam?

Evime az kalmıştı. En sevdiğim şarkıyı mırıldanıyordum. Ama aklım hala o adamdaydı. Acaba beni fark etti, rahatsız mı oldu? Rüzgârın çıkması ve kuş tüyü tesadüf mü? Belki de boşuna bu kadar kafa yoruyorum.

Eve sadece birkaç metre kaldı. Sanki biri beni izliyormuş hissine kapıldım. Adımlarımı hızlandırdım. Ben hızlandıkça takipçi de hızlanıyordu. “Ah, şey! Bakar mısınız?” Oldukça hoş bir erkek sesiydi bu. Yumuşak ve nazik. Sesin geldiği yere döndüm. Siyah kabanlı, melon şapkalı adam tam karşımda duruyordu. Yüzünde hafif bir gülümseme vardı. “Sanırım bunu düşürdünüz.” Elinde, her zaman cebimde tuttuğum beyaz mendil vardı. Deri siyah eldivenlerinin arasında çok güzel

RESİM: SELİN ASYA ARSLAN

görünüyordu. Elinin arasından yavaşça aldım. “Çok teşekkür ederim.” Tekrar gülümsedi ve bana sırtını döndü. Onu durdurup biraz daha konuşmak istiyordum. “Şey!” deyiverdim. Sesim boğuk çıktı. Tekrar bana baktı. “Ben galiba az önce sizi gördüm. Kedi seviyordunuz.” “Evet. Doğru görmüşsünüz.”

Çok merak ettiğim için bir an önce sormak istiyordum. “Peki siyah tüyün anlamı ne?” Adamın gülümsemesi yavaş yavaş soldu. Ama hemen toparladı. “Ben sizin vaktinizi çok aldım sanırım. Artık gideyim. Size iyi geceler.” dedi ve şapkasını bir saniyeliğine çıkarıp yeniden taktı. Böylece bütün sorularım yarım kaldı. Adam öylesine büyüleyiciydi ki.

Benden uzaklaşmasını izledim. Ağaçların arasında kayboldu. İçeri girdim ve aplikleri yaktım. Odama girip elbisemi çıkaracağım sırada güçlü bir rüzgâr sesi duyuldu. Odamın dışındaki birkaç şey düşüp kırıldı. Ayak sesleri duymaya başlamıştım. Soluğumu tuttum. Masanın üzerinde duran vazoyu elime aldım. Yavaşça kapının arkasına saklandım. Kapıyı aralamamla birinin gölgesi odama düştü. Çok uzun bir gölge. Yüzüm terden sırlıslıkladı.

Melon şapkalı adam tam karşımda duruyordu.

RESİM: ECE NAZLI AVKAYA

EDANUR YURT

KORKUYU BEKLERKEN

“BEYAZ MANTOLU ADAM”

“Su, bileklerini geçince mantosunun eteklerini topladı. Kalabalıktan kurtulmuş olan görevli, daha ileri gidemedi. Mantosunun etekleri önce suyun üstünde açıldı sonra ağırlaşıp battı. 'Dur!' diye bağırdı uzun bıyıklı genç. 'Boş ver abi.' dediler. 'Fazla ileri gitmez.' Deniz sığıdı, bütün manto suyun içinde kaybolduğu zaman kıydan çok uzaklaşmıştı. Fazla ileri gitmişti. Yanılmışlardı.”

Avazı çıktığı kadar susan bir adam. Yaşamdan hiçbir temennisi yok. Bedeni sargılarla dolu ve yara bere içinde. Üzerinde beyaz bir kadın mantosu. Susarak anlattığı korkuları ve içinde debelendiği bir baskı... Toplumun dayattığı doğruların içinde kayboluyor. Yalnızlık ya seçimdir ya itilmişlik. Zaten seçen de itildiği için seçmez mi?

Beyaz Mantolu Adam, toplum için standart görülen gerçeklere uymadığı için derdini susarak anlatan bir adamın öyküsüdür. Adam sustu, kullanıldı. Adam sustu, hor görüldü. Adam sustu, tutunamadı. Adamın

kadın mantosu giymesi toplum için yanlış bir davranıştı. “Beyaz mantosuyla topuklarının üzerinde döndü, ilk defa gülümsedi çevresine bakarak.” Oysaki onun dünyası bu dayatmalardan çok uzaktı. İnsan ne için yaşar?

Oğuz Atay, toplumun sıyrılamadığı ön yargılardan dolayı bir adamın hayata tutunamayışını anlatmıştır. Ben kitabı okurken kendi içimde karşı çıktığım sorunları yazarın ağzından dinliyormuş gibi hissettim. İnce detaylar göz önünde bulundurularak yazılmış bir kitabın beni en çok etkileyen öyküsüydü.

ZEHRA BİNGÖL

2019

Koşmaya başladım. Doluya tutulmuştum. Ellerimi ve yüzümü soğuktan hissetmiyordum. Karanlık iyice bastırıyor, sokaktaki insan sayısı azalıyor. Otobüs durağına geldiğimde cebimdeki akbili sıkıca tuttum. Otobüs gelir gelmez atladım. Akbili bastım ve çıkan sese gülümsedim. Bu sesi seviyordum! Arkalara doğru ilerledim, sarı demiri sıkıca tutup camdan dışarıyı seyretmeye başladım. Yerleri kar bürümüş, yeni yıl için etraf ışıklarla süslenmişti. Benim için yeni yıl birçok şey ifade ediyordu. Yeni okuyacağım kitaplar, izleyeceğim filmler, yaşayacağım sevinçler, gerçekleştireceğim hayaller ve daha birçok şey...

Kafamı sağa doğru çevirdim. Çoğu kişi elinde telefonla oynuyordu. Birkaç kişinin kitap okuduğunu görmek ise beni mutlu etti. Kafamı diğer tarafa çevirdim. Otobüsün ani freniyle kafasını sarı demire vuran kadına güldüm. Ellerimi hızla dudaklarıma bastırdım. Otobüs tekrar fren yapınca ben de başımı vurduğum demire. Of! Canım acıdı. Gerçi hak ettim.

Başımı ovuşturduktan sonra anneme eve geç kalacağıma dair bir mesaj yazdım. Dudaklarımı sıkıntıyla birbirine bastırdım. Beni bekliyor olmalıydı. Dolu taneleri cama sertçe çarparken saate baktım. Yeni yıla girmemize sadece yedi dakika kalmıştı. Çantamdaki şiir kitabını çıkarıp birkaç sayfa okudum. Otobüs son durağa gelince indim. Eminönü sahilinin önünde durup nefesimi üfledim. Dolu durmuştu. Gözlerimi kapadım ve kendi kendime bir şiir mırıldandım.

*İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda,
Sucuların hiç durmayan çingirakları
İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı.*

Kırmızı, mavi, yeşil renkte havai fişekler anlık da olsa gökyüzünün koyu karanlığını aydınlatıyor, müthiş ses çıkarıyorlardı. Gülümsedim. Hoş geldin 2019!

CİHAN SÖĞÜT

KARIŞTI BİRAZ

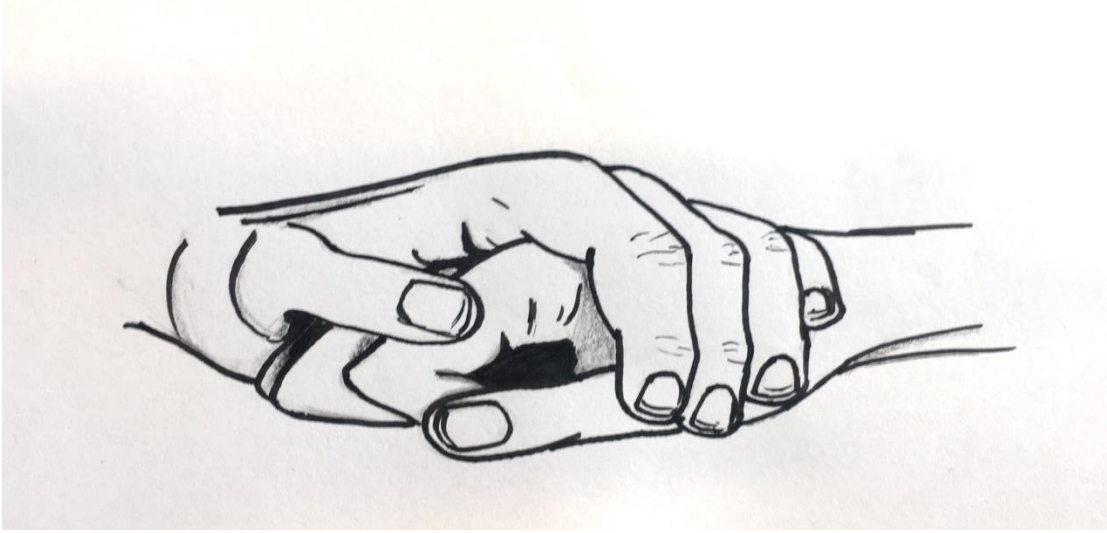
Aslında bu konuyu seçerken ukalaca ve saçma olur diye düşünmedim değil. Hem ne anlatacağım ki? Konuyu seçmeyi nasıl bir konuya çevirebilirim? Bunları düşünüp yazarken kağıdı yavaştan dolduruyorum sanki. Sevdiğim bir şey hakkında da konuşabilirdim. Ama onda da sanki kendi kendime konuşuyormuşum da bunu siz okuyormuşsunuz gibi olmaz mı? E sohbet yazısı zaten böyle değil midir? Böyledir herhalde.

Tipik bir gencin düşüncelerinden fırlamış depresif davranışlar, varoluşsal sorunlar kafama vurdu her halde. Arada satır sonunu kaçırdığımı fark ettim. Bunu belirtmem saçma mıydı? Okuyan benim hakkımda ne düşünecekti ki? Sanki bir yandan özeleştiriyi yapıyor gibi hissettim. Öz eleştiriyi bitişik mi oluyordu ya, olmuyormuş sanırım, bakıp da geldim. Bu bir sohbet yazısı mı oldu yoksa yıllar sonra hatırlayıp utanacağım saçma bir yazı denemesi mi? Durup okudum da bundan önceki cümle hiç olmuş mu ya! Garip göründü gözüme.

Şimdi son paragrafı yazmağa karar verdim. 'y' harfini neden 'ğ' yaptım ki? Silersem izi kalır ama. Bir anda düşündüm ki hayatımızdan kaybolan şeyler de öyle olmuyor mu? İster istemez kalır insanın aklında bir şeyler. Ama bunların da büyüklüğü vardır şimdi. Örneğin diye cümleye başlayacağım fakat... Aman, daha neler yaşayıp hatırlayacağım değil mi? Neyse ne diyordum ben? Hatırladım, izi kalan şeylerin büyük küçüklüğüne örnek veriyordum. Örneğin geçmiş bir sevgiliyi cevizli sucuk bile hatırlatabilir insana? Komik olabilir ama bilmiyorum, aramızda kalsın! Yanlış yaptık bazı şeyleri...

RESİM: IRMAK BULUT

RESİM: SELİN ASYA ARSLAN

AYŞEGÜL BETÜL ACAR

BEYAZ PERDELİ ODA

Ne zaman bu yolda yürüsem aklıma küçükken top koşturduğum zamanlar gelir. Kavgaları bile ne güzeldi. Köşedeki bankta ilk kız arkadaşım ile tanışmıştım. Gülümserken ani bir fren sesiyle kendimi yerde buldum sonrası karanlık...

Sadece elimi hissediyorum, onu da biri sımsıkı tutuyor. Gözlerimi hafifçe açıp etrafa baktım. Çok yorgunum. Birbirine yapışmış dudaklarımı kıpırdatmaya çalıştım. Annem elimi bıraktı.

Beyaz perde asılmış bir odadayım. Doktor içeri girdi. Korkup gözlerimi tekrar yumdum.

“Hâlâ uyuyor mu ? Uyandırın ayaklarına bakalım.”

Ayaklarım mı ? Gözlerimi açıp ayaklarıma baktım.

“Hah! Uyandı. Kendini nasıl hissediyorsun?”

Bana doğru yaklaştı, ifadesiz suratıyla ürkütücü görünüyordu.

“ İyiyim.”

Neden bahsettiğini anlamadım. Halimi hatırıma sormuş gibi cevap verdim. Battaniyeyi üzerimden alıp kenara koydu .

“Oynat bakalım ayaklarını .”

Uzun süre denedim, annemin gözlerinden yaş süzülüğünü görene kadar...

DENİZ VE KİMSESİZ

Sabah olduğunda sis daha kalkmamıştı. Yataktan kalkıp güverteye çıktım. Göz gözü görmüyordu. Sadece limandaki gemilerin gıcirtılarını duyuyordum. Havada çok ağır bir yosun kokusu... Merdivenle üst güverteye, kaptan kamarasına çıktım. Kapı aralıktı. Kamil Kaptan yatağa yüz üstü uzanmış, ölü gibi yatıyordu. Kapıyı gıcirdatarak açtım. Kamil kaptan bir şeyler mırıldanarak (Tahminen ağrıyan başına saydırıyordu.) uyandı. “Günaydın!” dedi, bir gözü kapalı bir şekilde. “İn de palamarı çöz, çok işimiz var bu gün.” İnip palamarı çözdüm, motor dairesine inip benzini kontrol ettim ve yukarı çıkıp kaptana işaret verdim. Kaptan motoru çalıştırdı ve ağır ağır sisi yararak Ege’nin karşısına doğru yol aldık:

“Sis akşamdan çökmüş kaptan, dağılır mı öğlene kadar?”

“Dağılmaz.”

“Sıkıntı çıkarmasın sonra bize?”

Yüzüme ciddi bir şekilde baktı: “Git ambardaki kasaları kontrol et.” dedi, başından savmak için. Ambara indim. Elime levye alıp kasalardan rastgele birini açtım. İçinde patatesler daha önemlisi patateslerin altına gizlenmiş... Kamil Kaptan yıllardır bu işi yapıyordu. Üç dört kere içeri girmiş, ailesinden olmuştu bu meslek yüzünden. Parası tatlıydı çünkü. Ambardan çıktım. Sis dağılmış Yunanistan ufukta görünmüştü. Biraz sonra Sahil Güvenlik ekibi yanımızda bitti. Kaptan evrakları çıkardı. Bir er de benimle birlikte ambara indi. Kapıdan girince ağzı açık kasayı gördüm. Tekrar çivilemeyi unutmuştum. Kalbim olanca hızında atıyor, avuçlarım terliyordu. İstifimi bozmamaya çalıştım. Asker kutuya uzandı patatesi eline aldı ve Yunanca bir şeyler söyledi. Ben de gülümseyip başımı salladım, tir tir titriyordum. Sonra patatesi kutuya fırlattı ve kaptanın yanına döndük. Kaptan benim o korkmuş halimi görünce sert bir bakış attı. Sahil güvenlik şefi evrakları inceledikten sonra yanımızdan sorun çıkarmadan ayrıldı. Kaptan bana döndü ve:

“Aşağıda ne oldu, bembeyazdın?”

“Yok bir şey Kaptan.”

Beni biraz süzüp “Peki!” dedi. Bir oh çekip ambara döndüm. Kutuyu kapatıp yeniden çiviledim. Bu gibi kıl payı atlatma durumları arada sırada başımıza gelirdi. Bazen yaptığımız işin yanlış olduğunu düşünürdüm. Fakat başka şansım mı var? Çocuk esirgemedem kaçtığım, sokakların pisliğine bulaştığım yıllarda tanıdım Kamil Kaptan’ı. Karnımı doyuran, bana denizciliği öğreten, beni hayatta tutan oydu. Ben istemez miydim okumayı? Ama hayat herkese adil değil. O yüzden takmıyorum kafaya doğruyu, yanlış. Kaptan’ın sesi ile kendime geldim. Feryat gibi bir sestir bu, bir an yükseldi ve yok oldu. Koşarak kaptan köşküne çıktım. Dümen boşta duruyordu. Kaptan yerde, bir eli kalbinde kıvranıyordu. Kolundan tuttum, çevirdim, yüzüne baktım. Gözleri küçüldü ve kendinden geçti. Telaştan ellerim titriyordu. Hemen limana varmalı ve doktor bulmalıydım.

Limana yanaşınca kaptanı güverteye çıkarıp kollarından sürüklemeye başladım. İskelede bir iki denizci yardıma koştu. Aralarında Yunanca bir şeyler konuştular. Kaptanı bir arabaya bindirip en yakın hastaneye götürdük. Türk olduğumu anlayınca konsolosluktan görevli birini getirtmişler. Doktorla konuştuktan sonra yanıma geldi. Hala titriyordum ve aklımdan bin bir türlü şey geçiyordu. “Ah be Kaptan!” diye geçirdim içimden. ”Babanız mıydı?” dedi. Düşündüm kan bağımlıyım fakat babamdı, babam gibiydi. En sonunda “evet” dedim. Adam, gözlerini yüzümden kaçırarak küçüldükçe küçüldü, küçüldü... Bense sanki bir fırtına dalgası gibi korkunç bir yüz ifadesi takınarak üstüne doğru yükseldim adamın. “Babanız maalesef kalp krizi geçirmiş, müdahale de gecikince... Başınız sağ olsun.” dedi. İçimi bir korku ve dayanılmaz bir acı kapladı. Kollarım, bacaklarım, gözlerim kısacası bütün vücudum; bana ait değilmiş, koskoca hırçın bir fırtına dalgası gibiymiş gibi hiddetle çalkalanıyordu. Koşarak tekneleri salları gibi hastane merdivenlerinden ve koridorlarından başkalarına çarparak geçtim. Limana doğru koşmaya başladım...

FATMANUR AKTAŞ

HIÇBİR ŞEY

Hiçlik, mutlak anlamda olmayan şey. Peki üzüldüğümüzde içimizde oluşan ağırlık, damarlarımızdaki kanın çekilme hissi, boğazımıza takılan o yumru aslında üzüntünün mutlak anlamda gerçek olmadığına karşı bir savunma olabilir mi? Üzüntü bir hiçlik mi?

İnsanı değer verdiği, sevdiği, önemseydiği şeyler üzer ve yaralar. İnsan bir şeye değer vermiyorsa onu umursamaz, umursamadığı şey ise onu yaralamaz. Kişiyi en çok üzen şey insanlardır. Evet, çok karmaşık ve içinden çıkılamayacak gibi. Üzülüp arada kaldığında da böyle hisseder insan. İlk başta kendini bunlarla baş edebilecek güçte sanır, önceden deneyimli olduğu için. Fakat önceki deneyiminden dolayı aslında daha çok korkmaktadır. Neler yaşadığını hatırlar o an ve engel olmak ister ama ne yapacağını bilemez.

Çok garip değil mi? Her insanın dünyaya bir kere gelme hakkı vardır ve istediği her şeyi yapmak ister fakat yapamaz. Çünkü herkesin istediği şeyler farklıdır. Kimse istediği şeyleri tam olarak elde edemez. Bu durumdan sonra fedakâr insanlar ortaya çıkar. Mutluluğu bir kalıba bağlamayan, kavganın olmadığı zamanlarda olağan şeylerden mutlu olmayı bilen kişiler. Her durumda olan yüzde ellilik payda dağılımı burada da vardır. Bir de bencil olarak aslında kendine tanınan hakkı kullananlar vardır. Bazen bilemiyorum, benciller mi daha çok kazanıyor fedakârlar mı kestiremiyorum.

Emin olduğum bir şey var ama. En çok fedakâr olan üzüyor. Kazansa bile o süreç içerisinde çok üzüyor, yoruluyor. Ve burada hiçlik devreye giriyor. Hiçlik sorulduğu zaman "hiçbir şey" oluyor. Çünkü insan biliyor artık mutlak anlamda olmayan şeyi, bu durumu yaşamamış bencil birine anlatamayacağını.

ÖZLEM YÜZÜGÜLER

SOKAKLARDA ÖYKÜLER

Bazıları kalbine bir bıçak sokmayı, kalbine bir insan sokmaya yeğlerdi. İnsanlar birbirine yaslanan göğüslerinde, dişinin karnında gelişen fetüs gibi yalanlar taşıyordu. Bu yalanlar, kalbin üzerine örülmüş ağlardı ve insan bazen bu ağları kendi damarları zannediyordu. Kendisine ait bir uzuv.

RESİM: IRMAK BULUT

Beyaz bir binanın demir kapısının önünde sarılan iki arkadaştan çektik gözlerini. Onların sahte, yaşamı önceden hazırlanmış bir piyes zannedip kendi rollerini ezberledikleri bir öyküleri vardı. Attığı birkaç adımdan sonra erkeklerin toplandığı kahvehanenin yanından geçti, iskambil kağıtlarıyla dolu masaların başında dönen maç muhabbetlerine kulak misafiri oldu. Çiseleyen yağmurun

yüzündeki dokunuşları sessiz ve soğuktu, bu dokunuşları aldatan sevgilinın rüyaya giren gölgeli varlığına benzetiyordu. Sevgili yanına geliyordu, yeni yeşeren çimlerle, sakallarıyla süslü pürüzlü yanağını okşuyordu ve o, bir kar küresinin içinde mahsur kalmış kadar üşüyordu.

Paltosunun cebindeki kağıdı avcunun içinde ezdi. Sanki kağıdın üzerinde kurumuş

mavi mürekkep yoktu, sanki avucunun içinde o kağıt da yoktu ve şimdi avcunun içinde birisinin kalbini buruşturmuş, ezilen kalpte çerçevesi bir fotoğraf karesi gibi duran tüm kelimeler parmaklarının arasına bulaşmıştı. Karanlık ve تنها bir mekanda işlenmiyordu cinayet. Cinayet, ışığın altında, katil ve kurban ortadaydı ama o, cinayetten haberi bile olmayan sıradan biriyle kendisine katil muamelesi yapıyormuş gibi hissediyordu.

Kaldırımın karşı tarafından gelen kadına baktı. Kadının iki gözü de açıktı; sağ gözü ileriye, sol gözü yere bakıyordu. Sağ gözü yeşilin koyu bir tonuydu, sol gözü ise açık mavi ve beyaz arasında bir renkte, irisleri desenli, buzlu bir cam gibiydi. Birden, kadının elindeki değneğin ucu kaldırımında yatan tekir kedinin alacalı, kısa tüylerle kaplı yüzüne geldi. Kadın bir şeye çarptığının bilincinde olarak irkildi. Kediye acı bir feryatla yattığı taştan fırladı ve yolda kol gezen arabaların arasına karıştı. Zavallının az sonra öleceğinden haberi yoktu, onun sessiz bir öyküsü vardı.

Genç adam, avcundaki kağıda sapladığı parmaklarını gevşetmeden kör kadının yanından geçti. Kadın her şeyden habersizdi, az önce birisine göre bir katildi ama birisine göre de değildi. Kadına göre kendisi, yazmayan bir kalem, silmeyen bir silgiydi. Onun rengini bilmediği bir öyküsü vardı.

Genç adam, yoluna devam etti. Yeri ıslatan yağmur damlaları onun siyah saçlarına değil, zihnindeki piyano tuşlarına düşüyordu. Her damla bir parmaktı, her damla bir notanın faili.

Düşündü adam. Tüm saatlerin camlarının çatladığı o ölüm anında yelkovan, total bir çiftçiye dönüşür, dakikaların her biri boynuna ok saplanmış bir kuş gibi üzerine düşerdi ve parçalanmış kanatları seyrederken oklarını sırtındaki torbasında taşıyan gaddar avcı gibi hissedirdi kendini. Zihnindeki

çarkların sesi tam da buradaydı. Rüzgarın çaldığı ıslıktan çok o sesi işitiyor, belki sesler durur diye daha da hızlanıyordu. Kim kafasında dönen değirmenleri inkar edebilirdi ki? Bir an insan uğultularının kesildiğini düşledi, korna sesleri de duruldu. Bu sırada sessizlik sanki bir hayvan leşiydi ve kokusunu alabiliyordu.

Çok uzun sürmedi. Çocuk parkının otuz metre ilerisindeki oğlanı, oğlanın önündeki tezgaha dizili, poşetlenmiş simitleri gördü. Kavruk tenli oğlan üzerindeki yamalı ceketin yakalarını boynuna doğru çekti, soğuktan dudakları titriyordu. Yine de bağırdı: “Simit! Simitlerim var!” Ve simit poşetlerinin yanında üç tane meyve suyu. Üçü de şeftalili.

Tezgahın önünde durdu. Yeşil gözlerini çocuğun kirli yüzünde biraz gezdirdi ve çocuk, onun donuk yüz ifadesine karşılık gülümsedi. Genç adam, kağıdın olmadığı cebindeki cüzdanından ihtiyacı olan bir miktar parayı ayırdı ve kalan tüm bozukluklar ve yüzük banknotları tezgaha bıraktı. Tek kelime etmeden sırtını dönüp yürümeye kaldığı yerden devam ettiği an, çocuğun gözlerinde bir uçurum belirdi. Adamın arkasından nemli gözlerle baktı fakat bir şey söylemedi. Tezgahtaki paraları ıslanmadan alıp ceketinin iç ceplerinden birine koyarken yutkundu, yuttuğu şey tükürükten ziyade bir gülün dikenli gövdesiydi ve bundandır ki boğazının duvarlarını acıtmıştı. Bu çocuğun, önündeki tezgaha, evde ipe geçirdiği boncuklu kolyeleri satan kız kardeşinin olduğu, yoksul ve yetim bir öyküsü vardı.

Adam karşıdan karşıya geçti ama trafik lambasındaki üç renk aklına hiç uğramadı. Buna rağmen bir kaza yaşanmadı. Boyalı kaldırıma ilk adımını atıp biraz ilerledikten sonra o sarı taşlar üzerinde fazla kalmadan bu sefer de Arnavut kaldırımlı bir mahallenin girişine saptı ve aniden, iki tarafını da donu düşük çocuklar sardı. Sokağa

bir tavan yapan gerginliğini yitirmiş elektrik telleri bir evden öbür eve uzanıyor, çöp konteynerlerinin açık kapaklarından iğrenç bir koku yükseliyordu. Kapıların önündeki üç basamaklık merdivende kadınlar oturmuş, çekirdek çitliyorlar, sabit bir hızda yağın yağmurun altında koşturan çocuklarını şayet akıllarına gelirlerse yanlarına çağırıp azarlıyor, bir tokat atıp geri yolluyorlardı. Genç adam yüzünü buruşturdu. Buradaki her kadın için eski ve kötü günleri yâd etmek, ateşin içindeki çıraları toplamak gibi olmalıydı. Yıllar ateşti. Yakıyordu, sönmüyordu. Anılar çıraydı. Yanıyordu, kül olmuyordu. Yeryüzündeki her kadın, anıları ateşin içinden seçip alıyordu. Fidanlar görülmemiş bir azimle dev çınar ağacını tehdit edebilirdi çünkü fidanlar bilirdi, savaşmadığı sürece gölgeleri yere düşmezdi. Şu dünyada kadın olmak, o fidan olmak değil miydi? Şimdi düşününce, insanlık dünyanın üzerinde acı ve ağır tecrübeler bırakmış bir dramdan alıntı, epik bir şiirin son satırında tek bir kelimeyle her şeyi özetleyen, en vurucu dizesi gibi geliyordu.

Rahatsız edici bakışların altında mahalleyi ardında bıraktığında birkaç kadının gözündeki morluk onu utandırmıştı ve orayı terk edene kadar da bu utanç hissi, bir et beni gibi yapışıp kalmıştı tenine. Bu mahallenin mutsuz ebeveynlerine aykırı bir şekilde mutlu, her şeyden bihaber çocuklarla dolu bir öyküsü vardı. Bu öyküde anneler şiddet görüyor, babalar ya tamirhanede, arabanın altında ya da arabanın içinde, şoför koltuğunda oluyorlardı. Otobüs durağındaki insan topluluğunun arasından sıyrılıp nihayet

istediği yere geldi. Uyuşan parmaklarının arasındaki kağıt, ölü bir beden kanı çekilmiş etine benzedi ve terleyen elinde iyice soğudu. Üzerinde yazılı her şey silindi, sonsuz maviliğe kanını akıtarak veda eden güneş gibi battı ve gitti. O kağıt artık hiçbir işe yaramıyordu çünkü yapması gereken işi yapmıştı. Yazılanlar artık o kağıtta değil, adamın içindeydi. Ruhunda senelerin dağladığı bir göğüs, ruhunda yanık ve yanakları parça parça bir yüz, ruhunda hislerin ördüğü ilmekleri kopartan, korkunç bir sökülüş vardı. Ve toplanılmayacak bir dökülüş.

Sokaktaki öykülere tekrar baktı. Öykülerin nefesleri bir perküsyonun çıkardığı ses kadar gürültülüydü ama içlerinde son derece sessiz karakterler de yaşıyordu.

Yarım saat ya geçti ya geçmedi. Evinin kapısına varıp dış kapıyı kapatmaya zahmet etmeden içeri girdi, ayağındaki çamurlu botlarını bile çıkarmadan temiz yatağına uzandı. Cebindeki kağıdı alıp kenara koydu. Zaman insanı yanıltır, diye düşündü, kağıda bakarken. Zaman insanı düşündürür. İnsan yanılınca aşağılık düşünür, aşağılık düşünceler insanı düşürür. Ben bir daha düşmeyeceğime söz veriyorum.

Genç adam yumdu gözlerini.

ELLER VE GÖZLER

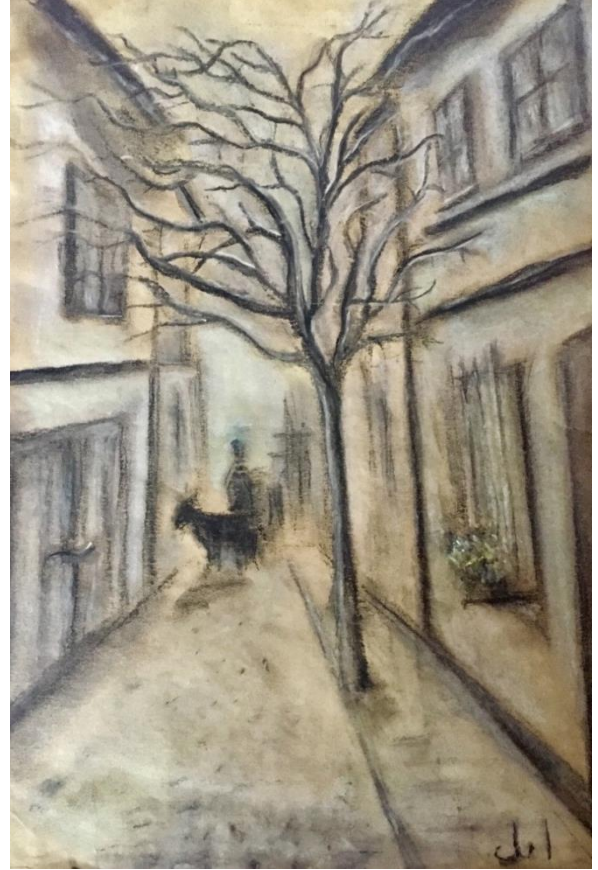
“Gözleri evin penceresinden kendisini izleyen kıza kaydı. Utanıp gözlerini kaçırdı. Yaşlılarıyla iletişim kurmakta sıkıntı çekerti. Erken büyümek zorunda kalmıştı. Bir şeylere çok erken sahip olmuş, çok erken yitirmişti.”

Yaşlı dut ağacının yaprakları hafif esintiyle hışırdarken ahşap evin önünü sac ateşinin üzerinde pişen gözlemelerin kokusu sarmıştı. Genç kız ağaca yaslanmış, gözlemeleri çeviren babaannesini izliyor ve dizlerine dayadığı defterine onun karakalem çizimini yapıyordu. Aslı üniversite öğrencisiydi. Güzel sanatlar okuyordu. Yaz tatili gelince değişiklik olsun diye babaannesinin yanına gelmişti. Şehrin kalabalığından sıyrılıp doğayla iç içe olan bu küçük kasabaya gelmek ona çok iyi gelmişti. Üstelik burada çizilesi çok şey vardı.

Güneş daha batmamıştı ama akşam serinliği çıkmıştı. Aslı, üzerinde dumanı tüten gözlemelerin olduğu tepsiyi dikkatlice içeriye taşıırken babaannesine Hacer Nine de közleri suyla söndürdü. Aslı sofrayı hazırlarken dışarıdan birinin babaannesine seslendiğini duydu. Kafasını pencereden çıkardığında bahçenin çit kapısının ardında oldukça zayıf olan ve ellerindeki büyük torbaları nefes nefese yere bırakan kendisi yaşlarındaki genç kadını gördü. “Kolay gelsin, Hacer Nine.” dedi kız, ince sesiyle.

Kafasını sesin geldiği yöne çeviren Hacer Nine, onu görünce tebessüm etti. “Hoş geldin, sağ olasın Aliye.”

Aliye rüzgâr yüzünden gözlerinin önüne gelen kumral saçlarını kulaklarının arkasına sıkıştırdı ve önündeki torbalara eğildi. Torbalar elma doluydu. Beş altı tane iri ve kıpkırmızı elmayı kucağına sıkıştırarak Hacer Nine'nin yanına götürdü. “Bahçemiz

RESİM: EMEL ÇARKÇI

bu sene çok bereketli Hacer Nine. Ağaçların dalları elmaların ağırlığından dolayı bükülmüş. Bunları da sana getirdim.” dedi gülümseyerek. Gözleri evin penceresinden kendisini izleyen kıza kaydı. Utanıp gözlerini kaçırdı. Yaşlılarıyla iletişim kurmakta sıkıntı çekerti. Erken büyümek zorunda kalmıştı. Bir şeylere çok erken sahip olmuş, çok erken yitirmişti. Daha yirmilerinin başında olmasına rağmen bir insanın kırk yılda tecrübe edeceği şeyleri yaşamıştı. Lise biter bitmez evlenmiş, bir çocuğu olmuş ve çocuğu daha yaşına varmadan ölmüştü. Kocasından gördüğü

şiddet sonrası baba evine geri dönmüştü. Elmalar için “Teşekkür ederim, bir tanem.” deyip Aliye'nin sırtını sıvazladı Hacer Nine. Genç kadın da gülümseyip gitmek için yeltendiğinde, “Öyle hemen gitmek hiç olur mu?” diye sitem etti yaşlı kadın. “Yemek yiyecektik şimdi. Sen de gelersen bu yaşlı kadının küçük evi şenlenir işte.” Hacer Nine çok nazik ve tatlı bir kadındı. Böyle ısrar edince Aliye onu kıramadı.

İçeri girdiklerinde Aslı sofrayı hazırlıyordu. Mutfak dolabından çay bardaklarını aldıktan sonra arkasını dönüp içeri giren Aliye’yi sıcacık bir tebessümle selamladı. Bu sıcacık tebessüme o da karşılık verdi.

Sofraya oturduklarında garip bir sessizlik olmuştu. Aliye biraz çekingen davranıyordu. Bunu fark eden Aslı sessizliği bozmak için “Hamarat babaannem benim, çok güzel olmuş gözlemeler.” deyip Hacer Nine'ye öpücük attı.

“Sen gel yeter ki. Ben hep yaparım sana bunlardan.” dedi, Hacer Nine. İki katlı ahşap evinde tek başına yaşıyordu. Eşinin ölümünden beri yalnızca bayramlarda dolu dolu olurdu ev. Yılın geriye kalan kısmında kimsesiz bir çocuk gibi hissederdi. Ama torununun gelişiyse içi mutluluk ve enerjiyle dolmuştu.

Babaannesinin söylediğine Aslı, “Sonra sıkılıp kovma beni.” diye şakadan homurdandı. Aliye gün geçtikçe Aslı ile yakınlaşmıştı. Başlarda geçmişte yaşadığı şeyleri duymasından çok korkmuştu ama birlikte paylaştıkları şeyler artınca cesaretini toplayıp hepsini ona açıkladı. Yaşadığı şeyler utanç verici şeyler değildi. Ona öyle hissettiren, insanların bakışlarıydı. İşte bu yönden bakmayı Aslı sayesinde başarmıştı o.

Yaz boyunca buluşup güzel vakitler geçirmişlerdi. Aliye Aslı’yı kasabanın güzel noktalarına götürmüş ve Aslı tuvallerinde

manzaraları, figürleri ağırlarken Aliye de heyecanlanıp saatlerce bunları izlemişti. Hatta o bile birkaç teknik kapmıştı.

Bir sabah, yüksek bir tepeye çıkıp kasabayı ayakları altına aldıklarında Aslı önünde uzanan küçük kasabaya bakıp derince bir nefes aldı ve parmaklarını iç içe geçirip vücudunu yukarı doğru esnetti. Sonra tuvalinin önüne oturup arkasındaki çimlerde oturan Aliye’ye baktı. Onunla haftalarını geçirmişti ve yavaş yavaş onu kabuğundan çıkarmıştı. Şimdi de ilerlemesini istiyordu. Yanındaki çantadan bir kalem ve çizim defterini çıkarıp onları Aliye'nin kucağına fırlattı. “İlgin olduğunu biliyorum. Denemek ister misin?” dedi. Yıllar sonra ilk defa çizecekti. Defterin boş bir sayfasını açıp eline kalemi aldı. Çaprazında büyük tuvaliyle uğraşan arkadaşına baktı ve Aslı'nın insan figürleri çizerken insanın duruşuna göre oluşturduğu kare ve dikdörtgen vücut şekilleri aklına geldi. Manzara resmiyle uğraşan Aslı'nın vücudunu kabataslak çizen Aliye için gerisi artık kolaydı.

Öğle saatlerinde güneş etrafı kasıp kavururken Aslı alnındaki teri elinin tersiyle silip tablosunun bitmiş haline son bir kez baktı ve memnuniyetle gülümsedi. Arkasını dönüp Aliye’ye baktığında, onun çimlere uzanmış olduğunu gördü. Ayaklanıp onun yanına gitti ve çizim defterini yüzünden kaldırırken, “Ne yaptın bakalım?” dedi. Defteri araladığında ise yüzündeki gülümseme yerini şaşkınlığa bıraktı. Hızlıca arkadaşını sarsıp uyandırdı ve sevinçle arkadaşının ismini haykırdı. Ne diyeceğini bilemiyordu. Defterin açık sayfasını kocaman olmuş gözlerle Aliye’ye çevirdi.

Aslı'nın tepkisini gören Aliye utanarak gözlerini ellerine indirdi. Bu kadar büyük bir tepki beklemiyordu. “Olmuş mu?” dedi, kısık sesle. Genç kız, arkadaşının ellerini kendi elleri içine aldı ve parlayan gözlerle:

“Çok güzel olmuş.” dedi.

RESİM IRMAK BULUT

ERDEM ERİZ

SEVMEK VE ÖZLEMEN

Sevgi neydi? Niçin vardı? Bu soruların cevaplarını merak etmeyen tek bir insan var mıdır? Peki aşk, yalnızca körü körüne bağlanmak, başkasına şiddet ve şehvet duymak mıdır? Sanmıyorum. Aşk güvendir, fedakârlık etmektir. Sevdiği her şeyden yüce tutmaktır aşk. Kendi hayatını göz ardı edip, onun hayatıyla bir olmaktır. Gerçekten değer vermektir. Bakın eski, tarihi aşklara. Leyla ile Mecnun'a bakın mesela. Mecnun Leyla için yanarken aklından geçenler neydi sizce? Leyla'yı nasıl kullanacağını mı düşünüyordun? Yoksa "İnsanlar ne der?" mi diyordu içinden? Menfaatlerini mi umursuyordu? Hayır. Mecnun yalnızca aşktan ibaretti ve bu öyle saf, öyle yüce bir aşktı ki, efsane haline geldiler. Aşk bugünlerde, on üç yaşındaki ergen çocukların oyuncağı olacak kadar aşağılık bir şey mi oldu? Birini sevmek, koşulsuz sevmek, neden az rastlanır bir şey oldu?

Özlem neydi peki? Özlemek. Beş harf, iki heceden oluşan bir kelime seven bir insanın kalbini sökebilecek kadar güçlü bir kelimedir. Bazen yıllar vardır bu kişiyle aranda, bazen kilometreler, bazense yalnızca dakikalar. Ama ne olursa olsun kavuşamazsın. Her gün görürsün, bir an bile dokunamazsınız. Tek yapabildiğin onu için için sevmek olur. Bazen kader ağlarını sizin için örmemiş olur. Belki başka bir zaman, başka bir yerde yeniden oluruz diye umarsın ama bilirsin ki bir daha asla mümkün değil. Sadece özlersin eski günlerinizi. Beraberce güldüğünüz onlarca anı özlürsün. Kokusunu duyduğun, bakışlarının yumuşaklığını hissettiğin o dakikaları özlürsün. Bazen öyle seversin ki, bir dakika ayrı kalsan özlürsün.

Seversen eğer bir gün çok seversen, çok da özlürsün. En azından ben özlüyorum. Sevgi fedakârlıktır, güvendir, özlemek ise bir sınav.

BİLMECE

Menemeni hazırlamak için domates kabuklarını soyan Önder, çadırda henüz uyanmamış olan Eren'e seslendi." Ateşimiz sönmüş çalı çırpı gerek, Ayşe ile birlikte gitsenize!" dedi. Ayşe homurdana homurdana çadırın fermuarını açtı. "Neden sen gitmiyorsun, menemeni ben yaparım." dedi. Eren dişlerini göstermeden sol yanağını iterek meşhur serseri gülüşünü yaptı. "Yok yok, elimi bulaştırdım bir kere. Hem benim menemenim seninkinden daha güzel oluyor. Utan biraz!" dedi ve kahkahayı patlattı.

Ayşe şatafatı sevmeyen sadeliğin getirmiş olduğu, karmaşadan uzak görüntüsüyle ormanda mücadele verebilecek bir kadındı. Kareli gömleğini ters iliklemiş olması vakur havasına sempati katıyordu. Aslında Önder; birlikte büyümemiş olsaydı, kardeşi gibi benimsemeseydi, ona duyduğu hayranlığı aşka çevirebilirdi. "Hop!" diye bir ses geldi. Önder birden sıçradı "Ulan Eren, nasıl oluyor da her dalgın anımda beni gafil avlıyorsun?" dedi ve gülümsedi. "Senin de düşünmediğin anlar çok nadir oluyor be kardeşim!" dedi. "Hadi hadi beni eleştirmeyi bırak da Ayşe'yle birlikte çalı çırpı topla!" diyerek Eren'i uzaklaştırdı. Ayşe'yle konuşa konuşa ilerleyen Eren'deki heyecanı, Önder şimdiden hissetmişti. Hızlı yürüyen ama yavaşlamak niyetinde olan Eren, Ayşe'nin kokusunu içine çekiyordu. "Ayşe!" dedi. Eren aniden durdu ve Ayşe'nin gözlerine dimdik baktı. Ayşe bir şeyler olduğunu fark etmişti. Sadece durdu ve Eren'e baktı. Eren gözlerini Ayşe'nin saçlarında gezdirdi. Gözleri badem gibi küçük ve çekikti, kirpikleri ipek gibiydi ve kaşlarına kadar değişiyordu. Beyaz teninde hatırı sayılır çilleri, sanki sürekli ağlıyormuş

da yüzünde gözyaşı lekesi bırakıyormuş izlenimi veriyordu. Hele dudakları... Upuzun bir boynu vardı. Eren, Ayşe'nin sert bakışlarından işlerin istediği gibi gitmeyeceğini anlamıştı. O anda ağaçtan yere düşen bir ceviz kadar hızlı düşündü "Ebe!" dedi ve Ayşe'nin omzuna vurarak koştu. "Dursana" diye bağırarak Ayşe gülmeye başladı. "Eren ya, ne zaman büyüyeceksin. Gel buraya!"

Nefes nefese kampın olduğu yere geldiler. Önder sitem ederek "Neredesiniz ya açlıktan öldüm!" dedi. Ayşe cevap vermeden çadırına girdi. Önder nasıl gitti der gibi Eren'e kafa işareti yaptı. "Hiç sorma." dedi, eliyle de sonra konuşalım işareti yaptı. Önder'in içinde değişik bir his vardı. Yoksa mutlu mu olmuştu?

Uzun zamandan sonra pişen menemen artık yenmiş, karınlar doymuştu. Ayşe "Ben çadıra geçiyorum." dedi. "Biraz uyuyacağım, gece pek uyuyamadım." Eren artık Önder'le konuşabilirdi. Ayşe'nin hiç oralı olmadığını hareketlerinden anladığını söyledi.

Aradan günler geçti. Sekiz numaralı posta kutusunda bir mektup vardı. "Eren'den sevgilerle..." yazıyordu. Ayşe mektubu aldığı anda "Sözünü tutuyor kerata" dedi. Gittiği her yerden bir fotoğraf yollayacaktı. Ocağın üstünde kaynayan çayın sesi, içini ısıtmıştı bile. Kış köşesine geçip Eren'den gelen fotoğraf ve mektupların olduğu dedesinden kalma kırmızı valizi açıp tarih sırasıyla dizmeye başladı.

"Sevgilim, çay koy da fotoğraflara birlikte bakalım." diye seslendi Önder.

EMİRHAN DURMUŞ

DOĞADAN UZAKLAŞMAK VE MUTLULUK

İnsanoğlu teknolojiyle tanıştığında beri tabiri caizse kendinden nefret ediyor. Doğayı öyle bir değiştirme uğraşı içinde ki kendisine de zarar veriyor. Sadece teknoloji değil varlığımızı yapaylığa bürüten trendler de buna dahil. Resmen hayvanlara yaptığımız gibi kendimizi de doğal yaşam alanından uzaklaştırıyoruz.

Günümüzde erkek ve kadınların nasıl davranmaları, nasıl görünmeleri gerektiğine bir takım insanlar karar veriyor. Bunun gibi toplumsal normlar o kadar komik ki bir gün çirkin olan eylem diğer gün moda olabiliyor. Bu durum “modern” insan üzerinde baskı oluşturup kişiyi mutsuz ediyor.

İnsanlar animasyon film izler gibi yaşıyorlar. Hissetmeden yapay bir şekilde... Onlar incinmekten ve kirlenmekten kaçınıyor hale geldiler. Halbuki incinmek yaşamın bir belirtisidir. Bir şeyler hissetmiyorsan yaşamıyorsundur. Şimdiki insan, insan olduğunu ve aslını unutmuş durumda. Her şey beton gibi soğuk. Doğa hiç öyle mi?

Mutlu olmak için her şeyi hissederek yaşamalı doğamızın gerektirdiği şeyleri

ötekileştirmemeliyiz. Biz insanlığımızdan kaybetmedikçe doğa da bize kucak açmaya devam edecektir.

RESİM: MUSTAFA ALBAYRAK

EZGİ İLKEM YILMAZ

BAŞKA SORULAR

“İnsanlar olaylar yüzünden değil o olaylar hakkındaki düşünceleri yüzünden rahatsız olur.”

Epiktetos

Zihninizde son zamanlarda yaşadığımız sıkıntılı bir olayı canlandırın. Ne kadar kötü hissettiğinizi bir an olsun hatırlayın hatta mümkünse o ana gidip gelin. Şimdi de bu hislere yol açan sebepleri düşünün, ne yaşadığımızı, neyin ya da kimin sizi bu hale getirdiğini. Muhtemelen ya hatırlamıyorsunuz ya da olayın basitliği aklınıza geldi ve yüzünüzde bir tebessüm oluştu. Peki basit bir olayın ruhunuzda bu denli yaralar açmasını ne ile açıklayabilirsiniz?

Olumsuz düşünceler hayatımızın içine öylesine işlemiş ki kendimizi bu bataktan kurtaramıyoruz. Affedilebilir olan her şeyi karmaşıklaştırıyoruz. Elbette kötü olaylar geçiyor başımızdan, hatta çok acı şeyler yaşayanlar var aramızda. Kimsenin kederini hafife almak niyetinde değilim ancak anlatmaya çalıştığım ruhumuzdaki bunalımları azaltmak ya da tamamıyla gidermek bizim elimizde. Ne yazık ki bunun farkında olamıyoruz!

Hayatımızı yaşadıklarımız değil, kafamızdan geçenler belirliyor. Yalnız ruhsal değil bedensel rahatsızlıklarımızın arkasında da düşüncenin olduğu kanıtlanmış bir gerçek. Doktora giderek hastalığının sonucunun strese bağlı olduğunu öğrenmiş olanlar varsa aramızda, beni daha iyi anlayacaklardır.

İnsan ne kadar karmaşık bir zihne sahip olduğunu unutmamalıdır. Kendinize hep yeni sorular yöneltin. Belki de yaşadığımız sıkıntıların anlamsız olduğunu keşfedeceksiniz.

NEHİR GÜLAY

KAPUSKA KOKUSU

Küçük tombul ellerini annesinin tabutuna doladı Kardelen. Gözyaşı içinde inledi “Bırakma beni!” diye. Kimse durup da “Yapma çocuğum!” demedi, diyemedi. Ne yapsalar ne etseler ayıramadılar annesinden.

RESİM: EMEL ÇARKÇI

Toprak atıyorlar şimdi. Kızın ağlaması kesilmiş. Bir kenara oturmuş olan biteni izliyor çaresizce. Herkes acıyarak bakıyor ona. Kaşları çatılıyor, burnunu bir kez daha çekiyor. Tırnaklarını avucuna geçirmiş, yürüyor.

Evine yaklaştıkça adımları hızlanıyor, koşmaya başlıyor. Nihayet eve vardığında, daha önceden dikkatini çekmemiş olan şeyler yavaş yavaş belirmeye başlıyor gözlerinin önünde. Her şey olduğu gibi kalmış. Annesinin burunları yıpranmış, tabanları açılmış ayakkabıları kapının önünde duruyor. Ocağın üstündeki kapuska tenceresi soğumuş, kokusu evi sarmış. Hiçbir şey değişmemiş. Annesinin yazmasında hâlâ birkaç tel saç var. Mis kokusu sinmiş üzerine. Evvel gecedden kalma şalvarı yatağın üzerinde.

Küçüğüm... Başındaki kara yazmasını çıkarmış. Omuzlarına annesinin okşadığı saçları dökülüyor. “Kim koklayacak?” diye düşünüyor. Sahi, kim koklayacak artık saçlarını? Kim öpecek?

Her yerde, her şeyde onun izi vardı. Duvardaki saat durmuş, üçü çeyrek geçiyor. Sofra öylece terk edilmiş, tabaklardaki yemekler yarım. Bir ufak kapı kilidi sesi duyuluyor. Babası bu... Gözleri ağlamaktan kızarmış.

Annesi öleli üç gün olmuş. Kadınlar her gün geliyor. Herkesin sesinde bir titreme, boğazında bir yumru var. Geçmiyor...

SEVMEK SANATI

*sevmeyi denedim ve sarmayı her şeyi
görünmeyen kollarımla
inandırırım kendimi bunun için var olduğuma*

*saklanmış, istiridye kabuğu gibi yaşantımıza
mahzun bekliyor “sevmek” gün yüzüne çıkarılmayı
ve ayın geceyi aydınlattığı gibi parlamayı*

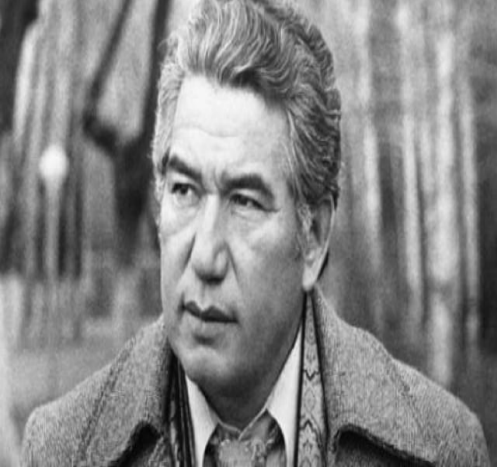
*çıplak ayaklarla yürünmeli sevinin çiçekli bahçesinde
kapıda bırakmalı üstümüze yapışmış rolleri
ve hatta bihaber olmalıyız gerçekte kim olduğumuzdan bile*

*böyle genişler sevginin sınırları
evrenin sonsuza uzanışını andırır
ve biraz da yayılmasını iğde kokusunun*

SELİN ASYA ARSLAN

ZEHRA SAKARYA

GÜN OLUR ASLA BEDEL

"Bu yerlerde trenler doğudan batıya, batıdan doğuya gider gelir. Gider gelirdi.

Bu yerlerde demiryolunun her iki yanında ıssız, engin, sarı kumlu bozkırların özeği Sarı-Özek uzar giderdi.

Coğrafyada uzaklıklar nasıl Greenwich meridyeninden başlıyorsa, bu yerlerde de mesafeler demiryoluna göre hesaplanırdı.

Trenler ise doğudan batıya, batıdan doğuya gider gelir. Gider gelirdi."

Bu eser şüphesiz Cengiz Aytmatov'un en güzel ve en etkileyici romanlarından biri. Kitabı okumaya başladığınızda kendinizi adeta Sarı-Özek bozkırında hissediyorsunuz. Şimdi gözlerinizi kapatın ve sonu olmayan uçsuz bucaksız bir bozkır düşünün; içinde sekiz ev, bir kaç fırın ve ahır olsun. Bir de demiryolu...

Aslında tüm hikâye Boranlı köyünden Kazangap'ın vefat etmesiyle başlar. Cenaze işleri ise onun en yakın dostu olan Yedigey tarafından yapılacaktır. Yedigey cenazeyi Kazangap'ın vasiyeti üzerine Ana-Beyit mezarlığına götürmek ve orada gömmek ister. Uzun bir yolculuk onu bekliyordur. Ana-Beyit'e gidene kadar Yedigey'in tüm hayatı gözlerinin önünden geçer. Kazangap ile yaşadıkları, Ukubala, Zarife, Daulah ile Ermek, çocukları, Karanar, Kuttubayev... Yedigey'in belki de en büyük acılarından biri olan Kuttubayev. Sırf düşman askerine esir düştü diye küçümsenen, asıl mesleği öğretmenken bu olaydan sonra oradan oraya sürüklenen ve en son kendini Sarı-Özek'te bulan Kuttubayev. Çocuklarına anı bırakmak için yazı yazarken, bu anılardan dolayı tutuklanan ve hapisanede vefat eden Kuttubayev. O Yedigey'in kalbinde daima yara olarak kalacaktı.

Bu romanı okuduğunuzda kendinizi kesinlikle karakterlerin yerine koyacak ve onlarla aynı duyguları paylaşacaksınız. Mutlaka okumanızı tavsiye eder ve karakterlerle tanışmanızı isterim.

ŞİLAN TOPTAŞ

DÜŞÜNCE SALGINI

Teredditle yürüyordum. Onlardan biri olmamak için. Salgın başlayalı yıllar olmuştu. Bu kadar uzun zaman geçmesine rağmen değişen bir şey yoktu. İnsanların bazı düşüncelerle ısırıldığı şatonun önünden geçerken kafamı kaldırmadım. Gözlerime baktıkları an anlayacaklardı benim onlardan olmadığımı. İleride yakalanmış olanları gördüm. Bazı düşünceler dışlerinden damarlarına akıtılmıştı.

Her gün sayımız azalıyordu ve ben buna engel olamıyordum. Salgına yakalanmış olanlar için masmavi bir gökyüzü varken bizler farkındaydık, mavi değildi gökyüzü. Banka oturdum. İnanıyormuş gibi davranıyordum. Yine birileri ısırılıyordu. Burası artık güvenli değil! Salgını yayan kişi tekrar konuşma yapacaktı. Yakalanmamak için aralarından içeri girdim. Söylediği boş şeyleri kabul etmiyordum.

Biliyorum, ben onlardan değilim.

SALİH EKİZ

RÜYALAR

Ölüm, kendimizi ona en uzak hissettiğimiz anlarda soğuk bir rüzgâr gibi çarpar ensemble. Bu bazen sevdiğimiz birinin kaybı iken bazen sadece geceleri içimize oturan burukluk hissidir. Ölüm öylesine kuvvetli bir olgudur ki, hayatımızı şekillendiren inanç sistemleri bile onu esas alır. Ölümün bir son olmadığını haykırır, bize güç verir.

Ancak ölümün keskinliğini törpüleyen inançlarımız bile bazen yetersiz kalır. Sonsuz karanlıktaki sonsuz yalnızlık fikri bizi öylesine ürkütür ki ölümden bir parça olan uykularımızda bile canlı hissetmemizi sağlayacak bir şeye ihtiyaç duyarız. Can havliyle yakaladığımız bu ip rüyalarımızdır. En savunmasız olduğumuz anda, uykumuzda işlerler içimize. Onlara sımsıkı tutunur, gerçekliğimizin bir parçası olarak kabul ederiz. Onları birbirimize anlatır, heyecanla yorumlarız. Sabah uyandığımızda, içinde bulunduğumuz ruh halini gece gördüğümüz rüyalar etkiler. Biz fark etmesek de rüyalarımız, yeri gelir seçimlerimizi bile belirler.

Peki rüyalar beynimizin bize oynadığı basit oyunlar mıdır? Onlara bu kadar anlam yüklemek doğru mudur?

RESİM: ECE NAZLI AVKAYA

CEREN ERGİN

LANETLİ ORMAN

“Bu saatte kim, ne için gelebilirdi ki? Yerimden kalkıp kapıya doğru yürüdüm. Kalbim ağzımda atıyordu. Yavaşça kapıyı araladım. Kimse yoktu. Kapıyı kapatacakken yerde bir kâğıt görünce duraksadım.”

Ateş yakıp yemek yiyene kadar çoktan akşam olmuş, hava kararmıştı. Şimdiyse hep birlikte ateşin etrafına dizilmiş, filmlerdeki o klasik sahneyi canlandırmıştık. Bir süre sohbet edilmiş, kahkahalar havada uçuşmuştu. Bir an sessizlik olduğunda biri bunu bekliyormuşçasına konuşmaya başladı. “Ortalıkta dolaşan efsaneyi duydunuz mu?” diye sordu. Ses çıkmayınca sinsice gülümsedi. “O halde iyi dinleyin, anlatıyorum.” deyip ellerini birbirine kenetledi ve sesine ürkütücü bir hava katıp konuşmaya devam etti. “70’li yılların başında, bir bahar günü bu ormana piknik yapmak için bir aile gelmiş. Beş altı yaşlarında ikiz çocukları varmış. Küçük çocuklar karınlarını doyurduktan sonra top oynamaya başlamışlar. Ama oynarken top göle doğru kaçmış. Çocuklar topun peşinden koşmuşlar. İskeleye çıkarak göle eğilmişler ve topu almaya çalışmışlar. Fakat ikisi de boğulup ölmüş. O günden sonra gece yarısından sonra ormandan çığlık ve ağlama sesleri duyulmuş. Hatta birkaç kişi ağaçların

arasında gezen çocuk silüetleri gördüğünü söylemiş. Burası Lanetli Orman adıyla anılmaya başlamış.” Konuşması bittiğinde kimse sesini çıkarmadan birbirine baktı. Bazıları korkuyla, bazılarıysa alayla dinlemişti. Esmer bir çocuğun kahkaha atmasıyla çoğu kişi gülmeye başladı. “Yine saçmaladın Samet. Bu saçmalığa kim inanır ki?” deyip gülmeye devam etti. Samet’in bu laflara bozulduğu yüz ifadesinden anlaşılıyordu. “Geç bakalım sen dalganı Sinan Efendi! O çocuklar karşına çıkarsa, görürsün gününü!” diyerek somurttu. Sinan’ın gülmeye devam ettiğini görünce daha da bozularak kulübeye gitmek üzere kalktı. Kulübeye tam yaklaşmıştı ki, ormanın derinliklerinden bir uğultu geldi. Samet arkasını dönüp “Ben size demiştim.” diyerek hızlıca kulübeye girdi. Sinan artık gülmüyordu. Ne yalan söyleyeyim, ben de çok tırsmıştım. Zaten böyle şeyler beni hep korkutur. Bunun üzerine kimse dışarıda kalmak istemediği için, hepimiz kulübelere girdik.

RESİM: ECE NAZLI AVKAYA

Samet'in anlattıklarından dolayı bir türlü uyuyamıyordum. Saate baktığımda gece yarısını epeyce geçmişti. Uyumak için tekrar gözlerimi kapattığımda kapıyı duydum. Korkuyla yerimden sıçradım. Bu saatte kim, ne için gelebilirdi ki? Yerimden kalkıp kapıya doğru yürüdüm. Kalbim ağzımda atıyordu.

Yavaşça kapıyı araladım. Kimse yoktu. Kapıyı kapatacakken yerde bir kâğıt görünce duraksadım. Hızlıca alıp kapıyı kapadım. Telefonumun feneriyle okumaya başladım. "Ormanın içine doğru dümdüz yürü. Seni orada bekliyor olacağım. Çok önemli!" Kâğıdım altında Onur yazıyordu. Gecenin bu saatinde beni neden ormana çağırıyordu ki? "N'olurdu bu kadar meraklı olmasam?" diye söylenerek kulübeden çıkıp ormana doğru ilerledim. Derin nefes alıp, bir yandan da dualar ederek yürümeye devam

ettim. Görünürde kimse yoktu. Çalılardan ses gelince korkuyla "Onur?" diye seslendim.

Cevap gelmedi. "Onur sen misin?" Yine cevap yoktu. Çalılıklardan ikinci kez ses geldiğinde, "Hiç komik değil. Çık oradan!" dedim. Sesim titremiştii korkudan. Çalılıklardaki şey bana doğru hareket edince koşmaya başladım. Kolumu tuttuğunda çığlık atıp kurtulmaya çalıştım. "Dursana Deniz! Benim, Onur." Bir de utanmadan gülüyordu. Sertçe omzuna vurdum. "Çok korktum aptal! Senin derdin ne?" diye bağırdım. Tam bağırılmaya devam edecektim ki, tekrar çalılıklardan ses geldi. Bu sefer ağlama sesi de duymuştum. "Harika! Bu sefer kim korkutmaya çalışıyor? Berat mı ya da Gökçe?" Çalılıklara dönerek: "Bu kez yemem bu oyunu. Çıkın oradan." diye söylendim. Herhangi bir hareketlenme olmayınca Onur'a döndüm. Söyle şunlara çıksınlar oradan, diyecektim ki Onur'un gözlerindeki korkuyu gördüm. Ne oldu dercesine kafa salladım. "İkisi de uyuyor. Onlar olamaz." dedi. "Başka biridir o zaman." dedim tereddütle. "Herkes uyuyor Deniz." diye fısıldadı. Bir uğultu yükselince koşmaya başladık. Arkamıza bile bakmadan koşuyor, korkudan titriyorduk. Kalbim deli gibi atıyordu. Ne kadar koştuk bilmiyorum ama göl kenarına kadar gelmiştik. Ne bir ses, ne de arkamızdan gelen kimse vardı. Durup soluklandık. Kamp alanına dönecek cesaretimiz yoktu. Üstelik sabah olmadan asla o ormanın içine giremezdik. Bir an evvel sabah olsun ve buradan gidelim diye dua etmeye başladık.

Yaşadıklarımıza kimse inanmayacaktı.

KARANLIKTA KONUŞMAK

RESİM: IRMAK BULUT

Bugünün koşullarından uzun uzadıya bahsetmek, bizim hikâyemizi yine bize anlatmak için bu yazı hem pek kısa hem de elverişsiz sayılabilir. Yine de kısaca üzerinde durmakta fayda var. Bugün, tüm tanımlamaları kapsayan anlamıyla cehaletin pompalandığı ve uğruna methiyeler düzüldeği bir zamandayız. Şunu gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz ki bu zifiri, kör karanlığı delip geçecek aydınlık yine onun bağrında ve korkusuzca yetişiyor. Fakat gözümüzü her kapattığımızda gördüğümüz gibi, bir başka gerçeği daha var bu karanlığın. Işık desen değil, gerçek desen hiç değil. İki zıttın arasında tüm çarpıklığıyla göz kapaklarımızda gezinen o renk oyunları...

Bahsettiğimiz bu çarpıklık, esasen karanlığın bizlere sunduğu bir yanılsama.

İlmek ilmek işlenerek sağlamaştırılan bir cehalet tapınağını korumanın en iyi yolu, okyanus kadar derin konularda, su birikintisi kadar sığ bilgisini yerlere göklere sıgdıramayan, bilgiyi bir yolculuk değil bir ayrıcalık olarak ve yalnızca bireyin yararına gören sözde aydın meşale taşıyıcılarını, özde ise karanlığın içimizdeki adamlarını yetiştirmektir. Bu insanların çıkış noktası her zaman kötü olmak zorundadır demiyoruz tabi. Ama en nihayetinde varılan nokta, cehaletin temelini daha da sağlamaştırmaktır. Bir şey hakkında fikir sahibi olmanın ölçütünü ayaklar altına sermektir. Kişi bir fikri ne kadar gürültülü savunuyorsa, ne kadar laf kalabalığı yapabiliyorsa o kadar yetkin sayılıyor ve işin kötüsü yine aynı kişi gerçekten de yetkin olduğuna yürekten inanabiliyor. İster istemez bir şiir canlandırmıyor mu bu durum zihninizde?

“Akrep gibisin kardeşim/ Korkak bir karanlık içindesin akrep gibi”

Bugün bu bataklığa saplanmışsak ve farkına varabilmişsek bunun, bizleri dibe çeken tek şeyin o olmadığını da fark etmemizin zamanı gelmiş de geçiyor demektir. Bataklıkta yüzen, bacaklarımıza dolanan o ellerin ve yine aynı bataklıktan dur durak bilmeden yakınan ağızların sahiplerini tanıyıp bilmeli. Okyanusu bilmesede de yola çıkmaya cesareti olan Küçük Kara Balık gibi onlara korkusuzca anlatmak gerekir meseleyi.

TUĞBA İŞİKOĞLU

DUT

İnsanlara hep sevdikleri zarar verir. Bilinçli veya bilinçsiz. Koca bir dağ düşünelim. Bir yanı güneş alıyor öteki yanı neredeyse güneş yüzü görmüyor. Her kötü sözde her kırıcı davranışta biz dağın tepesinden güneş görmeyen tarafa atılırız. O dağı tırmanıp bir daha atlamak istemez kimse. Bu da güvensizliği doğurur. Birbirine güvenemeyen bireyler yalanın cazip oyunlarına tav olurlar. Yalanlar üzerine sözde hayatlar kurarlar. Bu durdurulamaz. Çünkü dut tohumunu bir kere yere atarsanız her yeri sarar. Yalanlar da böyledir.

Yalanın beyazı, pembesi, siyahı olmaz. Yalan yalandır. Bazı insanlar öyle bir yalan söyler ki inanırsınız. Mesela birisi size "Seni seviyorum." diyorsa inanmayın. Sevdiğini söylemek bu kadar kolay olsaydı şairler ve yazarlar duygularını sayfalarca anlatmazdı. Birçok insanın şu iki kelimeyi ağzına oyuncak etmesinin sebebi bu yalana kendisini de inandırmaya çalışmasıdır. Sevdiğinizi pat diye söylemektense karşınızdaki kişinin kalbine hislerinizle dokunun. Yalanlarınızla değil. Zaten söylediğiniz yalanlar er geç ortaya çıkar. O zaman da güneş görmeyen tarafa kendi kendinizi kurban edersiniz.

Bağlarınızı yalanlar üzerine kurmayın. Hayat boyu iki kelim edebileceğiniz insanlara güzellikleri ve gerçekleri ayırın. Kalp kırarak ortalık toparlanmaz. Gün gelir topladığımız kirli çamaşırlar hiçbir yere sığmaz olur. Ancak temizleyerek bir şeyleri düzeltebiliriz. Bırakalım dut her yeri sarsın. Yalanlarla değil güzelliklerle.

ZERDA YILMAZ

FİKİR YOKSUNLUĞU

Hayattaki en zor şeylerden biri de bir fikre veya bir eyleme aşırı bağlanmış insanların düşüncesini değiştirmeye çalışmaktır. Bu tip insanları hayatımızın her safhasında görürüz. Okulda, iş yerinde, sokakta, otobüste...

Genelde bu insanlara göre tek bir doğru vardır. O da kendi fikirleridir. Kendi fikirleri dediğime de bakmayın aslında. Ailelerinden, arkadaşlarından, girdikleri ortamlardan duydukları her şeye inanıp bu fikirleri hayatlarının merkezine koyarlar. Bir de bu fikirlerin karşısını savunun da başınıza gelecekleri görün. Öyle hiddetli savunurlar ki sanki devlet meselesi. Bir de fikirlerini karşılarındaki insanlara dayatma çabaları yok mu? “O öyle değil böyle, sen nereden bilirsin ki?” Böyle konuşmalara mutlaka rastlamışsınızdır. Ne kadar kendinizi ifade etmeye çalışsanız boş. Bu altı delik bir kovaya su doldurmak gibi bir şey. Zamanında kendilerine dayatılanı başkalarına da dayatmak isterler. Diğer insanların, onların düşüncelerini benimsemelerini ve onlara inanmalarını da...

Olaylara farklı açılardan bakmaya çalışmazlar. Her zaman kendi bildiklerinin doğru olduğunu savunurlar. Fikirlerini

genelde karşılarındaki insana seslerini yükselterek empoze etmeye çalışırlar. Savundukları fikirleri daha iyi kabul ettireceklerine inanırlar. Başkalarının fikirlerini eleştirmeyi çok sevdikleri halde kendilerine yapılan eleştirilere asla katlanamazlar. Sadece fikirlerine değil, hayattaki her şeye aşırı bağlıdırlar. Tuttuğu takımdan da oy verdikleri partiye kadar. Bu tip insanların genel özelliği de eğitimsiz kişilerden oluşmalarıdır. Kendi fikirlerini üretmek yerine başkalarının fikirleriyle hareket etmek daha cazip gelmektedir. Araştırmak, yazmak, okumak nedense hep zor gelmiştir. Sağdan soldan duyduklarımız varken gerek var mı ki okumaya? Bir de her zaman mutludurlar. Çünkü hayatla ilgili en ufak bir fikri bile olmadan başkalarının fikirlerinin gölgesinde egolarını tatmin ederek yaşarlar.

“En hayret edici görüşlerden biri; bir insanın, bağımlı insanlardan bağımsız fikirler benimsemesini hayal etmesidir.” der Sigmund Freud. Başkalarının fikirlerine bağımlı ve kendi fikirlerini üretmekten yoksun bu insanları tanımlayacak en iyi ifade de budur.

RESİM: IRMAK BULUT

*Derginin basımını üstlenen Eyüpsultan Belediyesi
Kültür İşleri Müdürlüğüne teşekkürler...*

ALİBEYKÖY

ANADOLU

LİSESİ

